

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-00357/2022-03

Датум: 02.08.2024. год.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 135/04, 36/09), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18-аутентично тумачење и 2/23 – одлука УС), члана 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20, 116/22 и 92/23- др. закон) као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 - др. закон), поступајући по захтеву носиоца пројекта „SERBIA ZIJIN COPPER“ D.O.O., Ђорђа Вајферта 29, 19 210 Бор, Министарство заштите животне средине, Александар Дујановић, државни секретар, по решењу о овлашћењу број: 001747986 2024 14850 008 005 000 001 од 24.05.2024. године, доноси:

РЕШЕЊЕ

1. ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Прерада топионичке шљаке у Serbia Zijin Copper – Бор
2. Налаже се носиоцу пројекта да, при изградњи и раду предметног пројекта, у свему испоштује мере заштите животне средине предвиђене у предметној Студији (поглавља 8 Студије) и програм праћења утицаја на животну средину (поглавље 9 Студије).
3. Налаже се носиоцу пројекта да, при изградњи и раду предметног пројекта, у свему испоштује услове и сагласности других надлежних органа и организација прибављених у складу са посебним законом.
4. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења. Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.
5. О трошковима поступка биће одлучено посебним решењем

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта је, Министарству заштите животне средине, поднео захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Прерада топионичке шљаке у Serbia Zijin Copper – Бор.

Наведени поступак је био прекинут до доношења Решења другостепеног органа на изјављену жалбу РЕРИ-ја на Решење о потреби и одређивању обима и садржаја студије процене утицаја на животну средину. По доношењу Решења другостепеног органа поступак је настављен. Решење другостепеног органа је уручено примаоцу (жалиоцу РЕРИ-ју) дана 30.03.2023. године (Решење потражнице број 592828 од 1.8.2023. године, које је издало ЛП Пошта Србије, је у списима предмета).

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – Обавештење је објављено у дневном листу „Политика“ дана 19.07.2023. године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

Јавна расправа и презентација предметне Студије је одржана 10.08.2023. године у просторијама Градске општине Бор.

У току трајања јавног увида, у законском року, достављено је мишљење удружења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину“ (РЕРИ).

У складу са чланом 22. Закона о процени утицаја на животну средину образована је Техничка комисија Решењем број: 353-02-00357/2022-03 од 24.07.2023. године. Чланови Техничке комисије су извршили детаљан преглед и анализу Студије и пратеће документације. На првом састанку, који је одржан 14.09.2023. године, закључено је да је предметна Студија конципирана у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/05) и чланом 17. Закона о процени утицаја на животну средину, али да постоје одређени недостаци које треба кориговати. Дописом овог органа од 18.09.2023. године, носиоцу пројекта су достављене примедбе/коментари Техничке комисије и мишљење заинтересоване јавности и наложена је измена и допуна предметне Студије. На примедбе/коментаре су одговорили следеће:

Примедба бр. 1. У Прилогу 11 на цртежу „Диспозиција објеката обухваћених пројектом ДРП за прераду топионичке шљаке није додати легенду објеката, тако да се са цртежа може закључити које објекте или уређаје означавају следећи бројеви:

- на рударској парцели (18) дати називе за бројеве 2 и 4 поред објеката Филтража концентрата (објекат бр. 1) и Згушњивач концентрата (објекат бр. 3);
- на рударској парцели (17) дати називе за бројеве:
 - 1, 2, 3, 4, 5 поред објекта 31-Млевање и класирање;
 - за објекте 14, 15, 16 и 18 који се налазе у близини објекта 17-Дробљење,
 - за објекте 32, 33 и 34 који се налазе поред објекта 31-Млевање и класирање;
 - за објекте 11, 12, 13, 20, 24, 25 и 26 који се налазе поред објекта 10-Флотација шљаке;

- за објекте 2, 3, 4, 6, 7, 8, 27, 28, 29, 30 и 35 који се налазе поред објекта 1-Згушњивач јаловине и 5-Пумпна станица бр. 5.

На ситуацији су плавом линијом обележени објекти који су обухваћени технолошким пројектом, али се стиче утисак да су и неки објекти, који се налазе поред обележених објеката, обухваћени пројектом, па је зато написана ова примедба.

Одговор : У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, измењен је уводни пасус, тако да сада гласи: „У Прилогу 13. дата је планирана диспозиција објеката према Допунском рударском пројекту (ДРП) за прераду топионичке шљаке, који је израдио Институт за рударство и металургију Бор, август 2021. године, а у Прилогу 13_1 дат је списак објеката који се налазе на рударским парцелама 17 и 18, које су у обухвату Допунског рударског пројекта, а које нису означене на Диспозицији објеката.“ Поред наведеног, у поглављу „Увод“ измењен је пасус који се односи на техничку документацију, која представља основу за израду Студије: „Основу за израду Студије представља Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке, август 2021. године (Прилог 2.), који је израдио Институт за рударство и металургију, Центар за пројектовање металних минералних сировина, Бор. У складу са чл. 97. и 98. Закона о рударству и геолошким истраживањима (Сл. гласник РС бр. 101/2015, 95/2018 – др. Закон и 40/2021), Технички факултет из Бора је извршио техничку контролу техничке документације за наведени пројекат (Прилог 3. – Потврда о извршеној техничкој контроли техничке документације под називом Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке, бр. VII /4 -303 /40 од 20.09.2021. год.). Поред наведено, основу за израду Студије представљала је и остала неопходна техничка документација, дозволе, сагласности и решења надлежних органа и важећа законска регулатива.“

Примедба бр. 2. Студију допунити цртежима објеката са распоредом и легендом просторија, као и диспозицијом и легендом опреме.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.3. Спецификација опреме, додата је реченица: “У Прилозима 22-35. дата је диспозиција опреме у објектима по фазама технолошког процеса прераде топионичке шљаке, преузета из Допунског рударског пројекта за прераду топионичке шљаке, за који је Технички факултет из Бора извршио техничку контролу техничке документације (Прилог 3. – Потврда о извршеној техничкој контроли техничке документације под називом Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке, бр. VII/4-303/40 од 20.09.2021. год.)“

Примедба бр. 3. Студију допунити подацима о величини и садржају објеката, као и капацитетом неких резервоара и складишта.

Одговор : У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, дати су подаци о величини и садржају објеката за: Дробљење и транспорт, Млевење и класирање, Транспортни систем и складиштење (Силос за складиштење), Флотација, Филтража јаловине, Компресорска станица. 3 Такође, у оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, у потпоглављу Пумпна станица циркулационе воде, додато је следеће:

„Прихватни базен, који је у саставу објекта PS5, је бетонски базен и у њега се каналом доводе преливне воде из згушњивача број 6. Потом се преливне воде пумпама пребацују до базена повратне воде. Базен преливне воде PS5 згушњивача који се налази у саставу пумпне станице бр.5 има запремину 60 m^3 .

Базени повратне (индустријске) воде имају следеће запремине:

– Базен 1 (поз. 23.) – 3000 m^3

– Базен 3 (поз. 22.) – 2000 m^3

– Базен 2 (базен језерске воде, поз. 21.) је запремине 1400 m^3 .“

На крају поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, додато је потпоглавље Остали постојећи и инфраструктурни објекти са следећим текстом:

„Површина Складишта реагенаса је 400 m^2 . Максимална количина реагенаса који може стати у магацин износи, око 500 t . У складишту реагенаса, вентилација зграде је природна путем врата и прозора и лантерне на крову. Површина постојећег објекта Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата је 387 m^2 . У објекту Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата, вентилација је природна у згради преко прозора и врата. У објекту Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата, вентилација је природна у згради, преко прозора и врата.

Планирана је изградња два одвојена крака интерних саобраћајница. Један крак пролази поред постројења за млевење, постројења за флотацију као и постројења за филтражу у укупној дужини од $1,3 \text{ km}$. На почетку се прикључује на већ постојећу саобраћајницу, док се на крају спаја са другим краком као што је приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се односи на потез на северо-источној страни комплекса, као што је, такође, приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се такође спаја са постојећом интерном саобраћајницом и израђује се у дужини од $1,6 \text{ km}$. Поменуте саобраћајнице су ширине 7 m . Нормални профил саобраћајнице ширине 7 m пројектован је од две траке за континуалну вожњу ширине $3,5 \text{ m}$. Укупна дужина оба крака износи 2908 m .

Што се тиче водова, они нису предмет овог пројекта јер су канализациона и водоводна мрежа остале непромењене. Водоснабдевање свих објеката се обавља из градског водовода, а канализациона мрежа је повезана са градском канализацијом.

У Прилогу 15. дат је приказ спољашње хидрантске мреже.“

Примедба бр. 4. Студију допунити описом инсталација вентилације, грејања и хлађења за поједине објекте.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Дробљење и транспорт, додата је следећа реченица:

„У реконструисаном објекту Дробљења није предвиђен принудни систем вентилације и климатизације тако да ће се комплетан објекат природно вентилирати преко жалузина које су предвиђене на отворима.“

У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Млевење и класирање, додат је следећи пасус:

„У делу Хале млевења предвиђен је принудни систем вентилације. Овај систем се састоји од осам аксијалних вентилатора капацитета $5117 \text{ m}^3/\text{h}$, $H=62 \text{ Pa}$ и $N=0,37 \text{ kW}$. Вентилатори се налазе на висинској коти од $22,5 \text{ m}$ као што је приказано на цртежу GPZOP 07.00. Вентилација ниско-напонског и високо-напонског постројења вршиће се природном конвекцијом ваздуха преко уграђених жалузина на зиду објекта. Грејање и вентилација контролне собе вршиће се преко уграђеног клима уређаја.“

У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Флотација, додата је следећа реченица:

„За објекат Флотацијске концентрације је предвиђен принудни систем вентилације тако да ће се комплетан објекат принудно вентилirati преко вентилатора на крову.“

У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Филтража јаловине, додато је следеће:

„У оквиру објекта филтраже налази се складиште азотне киселине. Пројектом је предвиђена изградња бетонског резервоара са платформом на којој би био смештен кубитенер са азотном киселином. Бетонски резервоар поседује шахту која је на нижој коти у односу на платформу за смештај азотне киселине. У случају изливања азотне киселине, целокупна количина заједно са водом од прања базена се слива у сабирну шахту која је опремљена вертикалном пумпом помоћу које се вода са киселином препумпава до згушњивача број 6- за јаловину. Прелив из згушњивача одлази преко ПС5 у базен повратне воде.

У објекту Постројења за филтрирање јаловине је предвиђен принудни систем вентилације тако да ће се комплетан објекат принудно вентилirati преко вентилатора на крову.“

У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Компресорска станица, додат је следећи пасус:

„У објекту Компресорске станице предвиђен је принудни систем вентилације. Количине ваздуха потребне за рад компресора су одређене према захтевима произвођача опреме. За вентилацију просторије компресорске станице предвиђене су уисне жалужине на вратима просторије. Додатно грејање просторија обавља се електричним калориферима. Унутрашња минимална пројектна температура је $7-10^\circ\text{C}$. Приликом рада компресора у просторији према захтевима произвођача предвиђен је аксијални вентилатор за избацивање загрејаног ваздуха из просторије.“ На крају поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, додато је потпоглавље Остали постојећи и инфраструктурни објекти са следећим текстом:

„Површина Складишта реагенаса је 400m^2 . Максимална количина реагенаса који може стати у магацин износи, око 500 t . У складишту реагенаса, вентилација зграде је природна путем врата и прозора и лантерне на крову.

Површина постојећег објекта Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата је 387m^2 . У објекту Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата, вентилација је природна у згради преко прозора и врата.

У објекту Постројења за згушњавање и филтрирање концентрата, вентилација је природна у згради преко прозора и врата.

Планирана је изградња два одвојена крака интерних саобраћајница. Један крак пролази поред постројења за млевење, постројења за флотацију као и постројења за филтражу у укупној дужини од 1,3 km. На почетку се прикључује на већ постојећу саобраћајницу, док се на крају спаја са другим краком као што је приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се односи на потез на северо-источној страни комплекса, као што је, такође, приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се такође спаја са постојећом интерном саобраћајницом и израђује се у дужини од 1,6 km. Поменуте саобраћајнице су ширине 7m. Нормални профил саобраћајнице ширине 7m пројектован је од две траке за континуалну вожњу ширине 3,5m. Укупна дужина оба крака износи 2908m.

Што се тиче водова, они нису предмет овог пројекта јер су канализациона и водоводна мрежа остале непромењене. Водоснабдевање свих објеката се обавља из градског водовода, а канализациона мрежа је повезана са градском канализацијом.

У Прилогу 15. дат је приказ спољашње хидрантске мреже.“

Примедба бр. 5. Стр. I.1.60 – Где се налази прихватни базен у ПС5 у који се доводи вода из прелива угушњивача? Колико је његов капацитет? Не види се ни на технолошкој шеми ни на цртежу диспозиције објеката. Не види се куда даље иде преливна вода из угушњивача.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, у потпоглављу Пумпна станица циркулационе воде, додато је следеће:

„Прихватни базен, који је у саставу објекта ПС5, је бетонски базен и у њега се каналом доводе преливне воде из згушњивача број 6. Потом се преливне воде пумпама пребацују до базена повратне воде. Базен преливне воде ПС5 згушњивача који се налази у саставу пумпне станице бр.5 има запремину 60 m³.“

У Прилогу 13. дата је планирана диспозиција објеката на којој су јасно обележени Прихватни базен у ПС5 и Базени повратне воде.

Примедба бр. 6. Стр. I.1.62 – У Студији није назначено где се налази складиште азотне киселине и како је

обезбеђено да цурења азотне киселине не угрози животну средину.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Филтража јаловине, додато је следеће:

„У оквиру објекта филтраже налази се складиште азотне киселине. Пројектом је предвиђена изградња бетонског резервоара са платформом на којој би био смештен кубитенер са азотном

киселином. Бетонски резервоар поседује шахту која је на нижој коти у односу на платформу за смештај азотне киселине. У случају изливања азотне киселине, целокупна количина заједно са водом од прања базена се слива у сабирну шахту која је опремљена вертикалном пумпом помоћу које се вода са киселином препумпава до згушњивача број 6-за јаловину. Прелив из згушњивача одлази преко ПС5 у базен повратне воде.“

Примедба бр. 7. Описати вентилацију у складишту азотне киселине, као и у просторији где се врши чишћење филтера.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају потпоглавља Филтража јаловине, додато је следеће:

„У оквиру објекта филтраже налази се складиште азотне киселине...

У објекту Постројења за филтрирање јаловине је предвиђен принудни систем вентилације тако да ће се комплетан објекат принудно вентилирати преко вентилатора на крову.“

Просторија у којој се врши чишћење филтера налази се, такође, у оквиру објекта филтраже.

Примедба бр. 8. Како реагенси за флотацију спадају у опасне материје, то је Студију потребно допунити

описом вентилације (опште и локалне) у просторијама:

- у којима се складиште реагенси,
- у којима се врши припрема реагенаса и
- у просторијама где се врши њихово дозирање.

Одговор: На крају поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, додато је потпоглавље Остали постојећи и инфраструктурни објекти, чији први пасус гласи:

„Површина Складишта реагенаса је 400m². Максимална количина реагенса који може стати у магацин износи, око 500 t. У складишту реагенаса, вентилација зграде је природна, путем врата и прозора и лантерне на крову...”

Примедба бр. 9. Студију допунити местом, количином и начином складиштења NaIPX, с обзиром да је ова материја запаљива.

Исто важи за DOW 250, као и за друге агенсе, ако се користе.

Студију допунити карактеристикама наведених материја.

Одговор: У Студији, на стр. I.1.73, у оквиру поглавља 3.2.2. Опис планираног производног процеса или активности, њихове технолошке и друге карактеристике, потпоглавље Опис технолошког процеса флотацијске концентрације дат је опис припреме, складиштења и дозирања реагенаса (NaIPX и D250).

Такође, као други пасус наведеног потпоглавља, на стр. I.1.73, додато је следеће:

„Површина Складишта реагенаса је 400m². Максимална количина реагенса који може стати у магацин износи, око 500 t.“

У оквиру поглавља 7.1. Приказ, карактеристике и количине опасних материја, на стр. I.1.190, додат је следећи текст:

„Приказ основних карактеристика реагенаса Dowfroth 250 и Натријум изопропил ксантат дат је у наставку текста, као извод из Безбедносних листи. У прилозима Студије дате су комплетне Безбедносне листе (Dowfroth 250 – Прилог 50., Натријум изопропил ксантат – Прилог 51.) за наведене реагенси, као и Безбедносна листа за азотну киселину (Прилог 52.).“

Такође, у поглављу 7.1. Приказ, карактеристике и количине опасних материја, испод наведеног текста, дат је приказ основних карактеристика реагенаса Dowfroth 250 и Натријум изопропил ксантат.

Примедбе бр. 10. С обзиром да је NaIPX у прашкастом стању и да се врши пражњење и Примедбе бр. 11. Приликом пражњења NaIPX, који је у прашкастом стању, треба предвидети систем за отпрашивање, па је студију потребно допунити у складу са тим.

Одговор: Припрема и складиштење реагенаса врши се у постојећем објекту који није део пројекта и који припада Флотацији Бор. Реагенси у објекту се користе и за Флотацију Бор и за Флотацију шљаке.

Натријум изопропил ксантат (NaIPX) је колектор који се набавља у великим врећама, у прашкастом стању или у виду пелета. Велике вреће се преко уређаја за пражњење истоварују у резервоар за мешање са водом запремине $11,3\text{m}^3$, где се прави и складишти 10% раствор. Из резервоара који се налази у наведеном постојећем објекту Флотације Бор, претходно припремљен раствор натријум изопропил ксантата се пребацује пумпом у дневни резервоар запремине 2m^3 који се налази у згради Флотације шљаке. Из овог резервоара, раствор колектора (NaIPX) се дозер пумпама дозира према потреби.

Пенушач D250 је течни реагенс који се користи да побољша стабилност пене. У згради за припрему и складиштење реагенаса налази се резервоар запремине $11,3\text{m}^3$ за складиштење пенушача. Из наведеног резервоара, који се налази у постојећем објекту Флотације Бор, пенушач се пумпом пребацује у дневни резервоар запремине $0,6\text{m}^3$, који се налази у згради Флотације шљаке. Из овог резервоара пенушач се додаје у кондиционер испред основног флотирања дозер пумпом.

Имајући у виду наведено, с обзиром да се припрема и складиштење реагенаса врши у објекту који није предмет овог пројекта, као и да се његов транспорт и дозирање у процес флотацијске концентрације врши затвореним системом, извођење система за отпрашивање у објекту за припрему и складиштење реагенаса Флотације Бор није предмет овог пројекта, а у објекту у коме се налазе дневни резервоари реагенаса није потребно извођење система за отпрашивање.

Међутим, у оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додате су следеће мере:

„123. С обзиром да у Складишту реагенаса, које се налази у постојећем објекту и припада Флотацији Бор, постоји само природно проветравање, а како се натријум изопропил ксантат (NaIPX) набавља у великим врећама, у прашкастом стању, које се преко уређаја за пражњење ВН 4801-101 истоварују у резервоар за мешање са водом, неопходно је извести одговарајући систем за отпрашивање;

„124. Површине флотације шљаке на којим су дневни резервоари у којима се складиште претходно припремљени реагенси (Натријум изопропил ксантат и Dowfroth 250) морају бити под нагибом и са цоклом која ће евентуално процуреле материје задржати и спречити њихово даље разливање по околном земљишту и евентуално продирање у подземне воде;“

Примедба бр. 12. Описати како се спречава простирање прашине у радни простор и животну средину:

- приликом истовара шљаке у складиште шљаке и разбијања великих комада на решетки,

- приликом дробљења шљаке и
 - приликом истовара јаловине у складиште јаловине,
- а одговарајућа поглавља изменити у складу са предвиђеним системима за смањење прашине.

Одговор: У оквиру поглавља 3.5. Приказ технологије третмана генерисаних отпадних материја, потпоглавље 3.5.1. Гасовити отпадни токови, на стр. I.1.124 – I.1.127, дат је опис примењених технологија за спречавање простирања прашине у радну и животну средину за претходно дефинисане могуће изворе емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке, и то:

- Место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке (IE1),
- Место излаза примарно издробљење шљаке (IE 2),
- Пресипно место на траци пре улаза у полуаутогени млин (IE 2),
- Место складиштења концентрата бакра у филтражи (IE 3).

У Прилогу 36. дат је приказ места извора емисије (IE 1, IE 2 и IE 3) прашине.

Примедба бр. 13. Страна I.1.97 – Написано је да депоновање јаловине није предмет пројекта. У Студији обрадити даљи поступак са јаловином или прописати меру да се постројење за прераду топионичке шљаке не сме пустити у рад пре него што се добије сагласност надлежног Министарства за одлагање јаловине.

Одговор: У Студији, на стр. I.1.80 наведено је следеће:

„Простор за складиштење филтриране јаловине налази се између оса Б и Ц и оса 1 и 11 објекта филтраже. Кота пода овог складишта је једнака коти +/- 0,00 објекта, а складиште је оивичено по целом обиму армирано бетонским зидом висине 5,5m. Зид којим се ограђује складиште је на једном делу у дужини од 8,0m прекинут како би се на том месту омогућио улазак камиона у које се помоћу мостних кранова врши утовар филтриране јаловине која је депонована у складишту. Површина основе складишта је 1480m².

Филтрирана јаловина се помоћу мостних кранова из складишта товари у камионе, којима се даље транспортује до места истовара односно употребе. Предвиђено је да се флотацијска јаловина шљаке вози камионима за потребе запуњавања јамских просторија.”

Поред наведеног, у Студији, на стр. I.1.81, додато је следеће:

“Пројекат предвиђа другачији начин поступања са флотацијском јаловином у односу на до сада уобичајени начин одлагања на флотацијско јаловиште, тачније предвиђа се запуњавање јамских просторија. Како је флотацијска јаловина рударски отпад неопходно је урадити План управљања рударским отпадом где ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија. Постројење за прераду топионичке шљаке не сме се пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на наведени План управљања рударским отпадом.”

Такође, у оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додата је следећа мера:

“139. Постројење за прераду топионичке шљакe не сме се пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на План управљања рударским отпадом у коме ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија;”

Примедба бр. 14. Студију допунити подацима о радној снази.

Одговор: На крају поглавља 3.2. Опис објеката, планираног производног процеса или активности, њихове технолошке и друге карактеристике, додато је потпоглавље 3.2.4. Спецификација радне снаге, у коме је дат приказ потребне радне снаге по фазама технолошког поступка прераде топионичке шљакe.

Примедба бр. 15. Студију допунити билансима отпадне воде по процесима и доказати да се никада неће створити вишак отпадне воде која се мора посебно пречишћавати пре пуштања у реципијент.

Одговор: Све технолошке отпадне воде које настају у процесу се користе као рецикулационе воде, односно циклус кретања отпадних вода је затворен, што је детаљно описано у оквиру поглавља 3.5.2 Третман отпадних вода, а у поглављу 3.4.2. Отпадне воде додат је следећи текст:

„У поступку флотацијске прераде топионичке шљакe генеришу се технолошке отпадне воде из:

- процеса згушњавања и филтраже концентра бакра,
- процеса згушњавања и филтраже флотацијске јаловине после прераде топионичке шљакe.

У даљем тексту је приказа биланс, односно кретање технолошке воде по фазама прераде топионичке шљакe, односно у постројењу флотације, постројењу за одводњавања дефинитивног концентрата бакра и постројењу за одводњавање јаловине.

Биланс технолошке воде у постројењу флотације:

- Кондиционер испред I пречишћавања: $22,15 \text{ m}^3/\text{h}$
- Кош пумпе поз. ПУ 4422-101/ПУ 4422-102 која шаље концентрат II на III
- пречишћавање: $2,94 \text{ m}^3/\text{h}$
- Кош пумпе за јаловину поз. ПУ 4306-101/ПУ 4306-102: $5,36 \text{ m}^3/\text{h}$
- Преливни канали флотацијских машина и скупни канали за пену флотацијских машина: $15 \text{ m}^3/\text{h}$
- Вода за прање погона: $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$
- Вода потребна за функционисање уређаја за узорковање и анализирање SA 4304-101; SA 4411 101 и SA 4426 101: $3 \times 0,7 \text{ m}^3/\text{h} = 2,1 \text{ m}^3/\text{h}$

Укупна количина воде коју треба обезбедити у погону флотације је $49,05 \text{ m}^3/\text{h}$.

У Погону флотације нема генерисања технолошких отпадних вода.

Отпадна вода од прања погона одлази у јаловиште и враћа се у процес.

Свежа техничка вода, која се из базена свеже воде који се налази изнад зграде Флотације, у Погону флотације се користи за заптивање пумпи, припрему реагенаса и за рад уређаја Multi Stream анализатора ОА 4502-101.

Потребне количине свеже воде су следеће:

Заптивна вода за пумпе:

- VF0506EL03-A/VF0506EL04-B – 2,7 m³/h
- VF0506EL05-C/VF0506EL05-D – 2,7 m³/h
- PU 4211-101/PU 4211-102 – 0,78 m³/h
- PU 4306-101/PU 4306-102 – 1,8 m³/h
- PU 4416-101/PU 4416-102 – 0,78 m³/h
- PU 4422-101/PU 4422-102 – 0,78 m³/h
- PU 4428-101/PU 4428-102 - 0,78 m³/h

Припрема колектора NaIPX 0,4 m³/h

Вода за функционисање уређаја On stream анализатора ОА 4502-101 – 1,2 m³/h

Укупна количина свеже воде коју треба обезбедити у Погону флотације је 11,92 m³/h.

Свеже воде из Погона флотације, након употребе, каналом јаловине одлазе у јаловиште и враћају се у процес.

У погонима одводњавања дефинитивног концентрата бакра из процеса прераде топионичке шљаке, технолошка вода се не додаје у процес, већ се врши само њено издвајање из производа флотацијске концентрације.

У даљем тексту ће бити приказан биланс, односно кретање технолошке воде у погону, по фазама прераде топионичке шљаке.

Биланс технолошке воде у постројењу за одводњавање концентрата бакра:

- Количина воде која са концентратом бакра долази из постројења за флотацију у згушњивач: 15,17 m³/h,
- Количина воде која са концентратом бакра долази из постројења за флотацију у згушњивач и вода која се враћа у згушњивач кроз филтрат: 21,01 m³/h,
- Количина воде која се издваја у виду прелива згушњивача: 15,21 m³/h,
- Количина воде која излази из згушњивача, одн. одлази у филтер пресу: 6,8 m³/h,
- Количина воде која се враћа у згушњивач кроз филтрат: 5,84 m³/h,
- Количина воде која остаје у дефинитивном концентрату бакра: 0,966 m³/h.

Све технолошке воде из процеса згушњавања и филтраже концентрата бакра су у систему рецикулације (враћају се у процес).

Као што се види из претходно приказаног биланса, једине технолошке отпадне воде из процеса згушњавања и филтраже концентрата бакра су воде издвојене у виду прелива згушњивача у количини од 15,21 m³/h, које се пумпама пребацују до базена повратне воде, из кога се, и у овом случају, враћају у процес.

Свежа (техничка) вода се у постројењу за одводњавање концентрата користити као заптивна вода у пумпама, као вода за прање филтер платна и прање постројења и као вода за хлађење компресора. Погон се снабдева свежеом водом из базена који је лоциран у непосредној близини, при чему је:

- Количина воде која је потребна за заптивање пумпи: 3 m³/h,
- Количина воде која је потребна за прање филтер платна: 7,5 m³/h,
- Количина воде која је потребна за прање постројења : 0,5 m³/h,

- Количина воде за хлађење компресора: $30 \text{ m}^3/\text{h}$.

Укупна количина свеже воде коју треба обезбедити у постројењу за одводњавање концентрата бакра је $41 \text{ m}^3/\text{h}$.

Свеже воде из Постојењу за одводњавање концентрата, након употребе, каналом одлазе у јаловиште и враћају се у процес.

Биланс технолошке воде у постројењу за одводњавање јаловине:

- Количина воде која са јаловином долази из постројења за флотацију у згушњивач јаловине: $176,15 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која се из процеса филтрирања концентрата бакра враћа у згушњивач јаловине: $15,21 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која се из процеса филтрирања јаловине враћа у згушњивач јаловине: $82,64 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Укупна количина воде која са јаловином улази у згушњивач јаловине: $274 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која се издваја у виду прелива згушњивача: $185,26 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која остаје у згуснутој јаловини: $88,74 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде у згуснутој јаловини која одлази у процес филтрирања: $90,74 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која се издваја у виду филтрата: $78,64 \text{ m}^3/\text{h}$,

- Количина воде која остаје у исфилтрираној јаловини: $12,10 \text{ m}^3/\text{h}$.

Једине технолошке отпадне воде из процеса згушњавања и филтраже концентрата бакра су воде издвојене у виду прелива згушњивача у количини од $185,26 \text{ m}^3/\text{h}$, које се пумпама пребацују до базена повратне воде, из кога се, такође, враћају у процес.

Свежа (техничка) вода у постројењу за одводњавање јаловине користиће се као заптивна вода у количини од $7,76 \text{ m}^3/\text{h}$.

Свеже воде из Постојењу за одводњавање јаловине, након употребе, каналом одлазе у јаловиште и враћају се у процес.

За прање подова постројења за одводњавање јаловине користи се повратна вода у количини од $10,6 \text{ m}^3/\text{h}$. Отпадна вода од прања погона каналом одлази у јаловиште и враћа се у процес.“

Поред тога, у оквиру поглавља 3.4.2. Отпадне воде извршена је корекција текста који се односи на атмосферске воде:

„Атмосферске воде деле се на условно чисте и потенцијално зауљене.

Условно чисте атмосферске воде су воде са кровова и површина на којима се не крећу возила. Ове воде садрже песак, земљу и нечистоћу, могу се сматрати незагађеним и разливати по околном терену.

Количина условно чистих атмосферских вода које се генеришу при количини падавина од $75,2 \text{ mm}$ по дану, а које отичу (коефицијент отицаја $0,95$) са кровова и површина на којима се не крећу возила укупне површине $26664,072 \text{ m}^2$ у трајању од 20 минута је $26,456 \text{ m}^3/\text{h}$.

Потенцијално зауљене воде долазе са манипулативних саобраћајних површина. Ове воде садрже прашину, земљу, лишће, трагове процурелог уља, горива, продукте деструкције гума, трагове шљаке, концентрата и сл.

Количина потенцијално зауљених атмосферских вода које се генеришу при количини падавина од 75,2mm по дану, а које отичу (коефицијент отицаја 0,85) са манипулативних саобраћајних површина укупне површине 329506m² у трајању од 20 минута је 292,528 m³/h. Све атмосферске воде са кровова објеката, саобраћајница и других сливних површина се постојећим каналима гравитацијски одводе до пумпних система за транспорт флотацијске јаловине јамске руде. Заједно са јаловином ове воде се цевеводима даље шаљу на флотацијско јаловиште „РТН“. Након таложења, вода из јаловишта враћа се у базене техничке воде за потребе технолошког процеса флотације шљаке и јамске руде.“

Претходни опис и подаци јасно указују да нема вишка технолошких отпадних вода и атмосферских вода, а самим тим и њиховог пречишћавања и испуштања у природни реципијент.

Примедба бр. 16. Доставити ситуацију са уцртаним саобраћајницама, спољашњим инсталацијама водовода и канализације и приказом сепаратора уља и масти на ситуацији, у коме се пречишћавају атмосферске зауљене отпадне воде.

Одговор: У оквиру поглавља 3.2.1. Опис главних карактеристика објеката, на крају додатог потпоглавља Остали постојећи и инфраструктурни објекти дато је следеће:

„Планирана је изградња два одвојена крака интерних саобраћајница. Један крак пролази поред постројења за млевење, постројења за флотацију као и постројења за филтражу у укупној дужини од 1,3 km. На почетку се прикључује на већ постојећу саобраћајницу, док се на крају спаја са другим краком као што је приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се односи на потез на северо-источној страни комплекса, као што је, такође, приказано на графичком Прилогу 14. Други крак се такође спаја са постојећом интерном саобраћајницом И израђује се у дужини од 1,6 km. Поменуте саобраћајнице су ширине 7m. Нормални профил саобраћајнице ширине 7m пројектован је од две траке за континуалну вожњу ширине 3,5m. Укупна дужина оба крака износи 2908m.“

Што се тиче водова, они нису предмет овог пројекта јер су канализациона и водоводна мрежа остале непромењене. Водоснабдевање свих објеката се обавља из градског водовода, а канализациона мрежа је повезана са градском канализацијом.

У Прилогу 15. дат је приказ спољашње хидрантске мреже.

Примедба бр. 17. Прописати одговарајуће мере заштите од буке компресорске станице.

Одговор: У оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додате су следеће мере:

“144. За отклањање буке вентилационих комора деонице за усисавање ваздуха морају бити обложене простиркама од минералне вуне и перфорираним листовима;

145. Вентилациони уређаји морају бити у изолованим просторијама вентилационих комора;

146. Ваздуховоди вентилационих система морају бити повезани на вентилациону опрему преко уложака који пригушују буку.

147. Ограде вентилационих комора морају бити изоловане оплатама које пригушују буку;

148. Вентилациони системи морају бити опремљени пригушивачима буке који обезбеђују смањење нивоа звучног притиска у обрачунским тачкама просторија до дозвољених вредности.

149. У току експлоатације Компресорске станице најважнију меру заштите представља редован мониторинг буке према Плану мониторинга.

150. Уколико ниво буке Компресорске станице у животној средини пређе дозвољену границу потребно је применити неку од додатних мера заштите за смањење буке.“

Примедба бр. 18. У Табели 19. објаснити бројеве који се налазе у првој колони (Производ). Одговор: Извршена је корекција у Табели 19. прве верзије Студије, односно Таблеи 26. кориговане верзије, на стр. I.1.105, тако што је додата колона “Опис производа”.

Примедба бр. 19. Стр. I.1.99 – Написано је: “Прелив згушњивача јаловине (поз, ZG6) представља повратну технолошку воду која се каналима допрема до прихватног базена у пумпној станици ПС5. Из базена се технолошка вода цевоводима разводи у три идентичне пумпе (поз. ПС5-ХПУ1, ПС5-ХПУ2 и ПС5-ХПУ3). Пумпе на позицијама ПС5-ХПУ1 и ПС5-ХПУ3 везане су на један цевовод, пречника 300mm, којим се технолошка вода транспортује до водоторња, док пумпа ПС5-ХПУ2 има сопствени цевовод пречника 250mm, којим се вода транспортује у базен за технолошку воду, одакле се даље дистрибуира за потребе технолошког процеса.”

Где се налази поменути водоторањ, а где базен за технолошку воду? Како су приказани на технолошкој шеми? Где одлази вода из водоторња?

Одговор: У Прилогу 13. дата је планирана диспозиција објеката на којој су јасно обележени Прихватни базен у ПС5 и Базени повратне воде.

Базени повратне (индустријске) воде, који се на Ситуационом плану (Прилог 11.) налазе изнад Погона флотације шљаке имају следеће ознаке позиција:

- Базен 1 – поз 23.,
- Базен 3 – поз 22.,
- Базен 2, базен језерске воде – поз 21.

Водоторањ је на наведеном Ситуационом плану (Прилог 13.) обележен као објект 25. и налази се у непосредној близини базена повратне воде.

У оквиру поглавља 3.5.2. Третман отпадних вода, на крају шестог пасуса додата је следећа реченица:

„Вода из водоторња се гравитацијски одводи у процес.“

Примедба бр. 20. Стр. I.1.99 – Да ли је постојеће флотацијско јаловиште обезбеђено тако да не загађује земљиште, подемне и површинске воде? Ако није, предметне атмосферске воде се не смеју одводити у то јаловиште.

Одговор: Флотацијско јаловиште РТХ је у функцији још од 1985. године. Јаловиште је формирано у бившем откопаном простору рудног тела “Н”. У почетној фази јаловина се директно упуштала у откопани простор без претходног хидроциклонирања где је флотацијском јаловином попуњен откопан простор. У фази кад је достигнута кота нивоа терена почело се са изградњом брана од циклонираних флотацијских јаловина. Вода која се

акумулира у таложном (акумулационом) језеру је рН 11-12, тако да се може упуштати у флотацијско јаловиште, посебно имајући у виду да са собом може да носи већи садржај суспендованих материја, као и да се ради о количинама које су значајно мање од количина индустријске воде која је акумулирана у јаловишту. У Прилогу 49. дат је извештај о испитивање бр. 1601/23 (Површинске, подземне и отпадне воде – I квартал 2023.) у оквиру кога су дати резултати испитивања повратне воде са флотацијског јаловишта РТХ.

У оквиру поглавља 3.5.2. Третман отпадних вода, на стр. I.1.128, додат је следећи пасус:

„Вода која је акумулирана у таложном (акумулационом) језеру је високо базна (рН 11-12), тако да атмосферске воде које се упуштају у таложно језеро, имајући у виду да се ради о количинама које су значајно мање од количина индустријске воде која је акумулирана у јаловишту, не представљају додатни проблем по животну средину. У Прилогу 39. дат је извештај о испитивање бр. 1601/23 (Површинске, подземне и отпадне воде – I квартал 2023.) у оквиру кога су дати резултати испитивања повратне воде са флотацијског јаловишта РТХ.“

Примедба бр. 21. Стр. I.1.100 – Написано је: “Пројектом није обухваћено депоновање јаловине, јер се јаловина, након згушњавања филтрира у новим керамичким вакуум филтерима, привремено складишти у објекту за филтражу јаловине (бетонски базен). Садржај влаге након завршене филтраже је око 12% и као таква има употребну вредност (прављење “паста засипа”, продаја трећим лицима и сл.).”

Какву још употребну вредност може да има јаловина?

Одговор: Флотацијска јаловина добијена након флотацијске концентрације топионичке шљаке нема употребну вредност, сем да се одлаже на законом предвиђеном месту. Овим пројектом је предвиђено да се флотацијска јаловина користи за запуњавање јамских просторија у компанији Zijin. Других употребних вредности флотацијска јаловина нема. Одлагање флотацијске јаловине мора да се врши у складу са Планом управљања рударским отпадом. Мером прописаном у оквиру одговора на Примедбу бр. 13 дефинисана је мера бр. 139. дата у поглављу 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), према којој се постројење за прераду топионичке шљаке не сме пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на План управљања рударским отпадом у коме ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија.

Примедба бр. 22. Детаљније описати места и објекте за привремено одлагање отпада, да ли су то постојећа места и објекти, како су уређени, да ли је урађен План управљања рудничким отпадом и сл. (неопасан чврст отпад (папир, пластика, стреч фолије и сл.), метални отпад (отпадно резано гвожђе, отпадне кугле и отпадне облоге), гумени отпад (гумени каишеви, делови транспортне траке, гумене облоге и сл.), гумирани метални делови, метална и пластична амбалажа од мазива, реагенаса, ЕЕ отпада, отпадни филтери и слично).

Уколико није урађен План управљања рудничким отпадом, прописати у мерама обавезу његове израде.

Одговор: Управљање отпадом приказано у поглављима 3.4.3. и 3.5.3. се врши у складу са Планом управљања отпадом на нивоу огранка. Постоје тачно дефинисана места у свакој организационој целини у оквиру компаније, па и у Флотацији Бор, где се која врста отпада одлаже. Места одлагања отпада су уцртана на Layout-и и исти је дат у Прилогу 40. Посебна пажња се поклања опасном отпаду, како не би дошло до мешања различитих врста опасног отпада и како би различите врсте опасног отпада складиштиле у одговарајућем простору. Генерисан отпад збрињава се преко овлашћених оператера, а све у складу са уговорним обавезама на нивоу компаније, које су дефинисане на годишњем нивоу. Строго се води рачуна да се опасан отпад не задржава дуже од законски дозвољеног периода на привременој локацији за одлагање.

У Студији није разматрано одлагање јаловине јер је граница пројекта згушњавање јаловине и филтрирање исте, а даље поступање са јаловином биће предмет другог пројекта. Ова врста отпада биће збринута у складу са Планом управљања рударским отпадом, а све у складу са Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду (Сл. гласник РС бр. 53/2017).

У оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додата је следећа мера:

“139. Постројење за прераду топионичке шљаке не сме се пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на План управљања рударским отпадом у коме ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија;”

Примедба бр. 23. Стручни тим обрађивача није мултидисциплинаран, што ће сигурно представљати и коментар заинтересоване јавности.

Одговор: Као сарадници у току израде Студије, након добијања примедби Техничке комисије, додатно су ангажовани:

- дипл. инг. шумарства, у делу анализе биодиверзитета и основних карактеристика пејсажа,
- дипл. инг. рударства, у делу анализе планираног производног процеса и биланса маса, енергије и флуида,
- дипл. инг. технологије (лиценца број: 371 Ц790 06) у делу описа мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину и израде програма праћења утицаја на животну средину,
- дипл. инг. машинства, (лиценца број 330 Д733 06), у делу описа мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину,
- струковни санитарно-еколошки инжењер, у делу израде програма праћења утицаја на животну средину

Примедба бр. 24. Поглавље 2. Недостаје процена сеизмолошког хазарда за локацију пројекта.

Одговор: У Студији, на стр. I.1.28 наведено је следеће:

„Према Карти сеизмичког хазарда РС за повратни период од 95 година, подручје Урбанистичког пројекта налази се у зони интензитета 0,06 сеизмичког хазарда на основној стени (мерено у јединицама гравитационог убрзања g), односно, у зони VI-VII степена хазарда према макросеизмичком интензитету MCS. Према Прелиминарној карти сеизмичке рејонизације територије РС (извор: GEOLISS), подручје Урбанистичког пројекта припада основном геодинамичком моделу S2, са аспекта оцене сеизмичких услова у складу са европским стандардом EC8-1 у пројектовању и изградњи објеката.“

Такође, у Студији на стр. I.1.28 дата је карта сеизмичког хазарда Републике Србије (Слика 6).

Примедба бр. 25. Поглавље 2. Недостаје детаљна анализа водоизворишта, посебно Борског језера, циљана истраживања за овај пројекат, хидролошке карактеристике локалних река и језера и сл.

Одговор: У оквиру поглавља 2.5. Приказ педолошких, геоморфолошких, геолошких и хидрогеолошких и сеизмолошких карактеристика терена, додат је део Хидролошке карактеристике терена (стр. I.1.19 – I.1.27), у оквиру кога је дат приказ подземних и површинских вода на локацији града Бора.

Такође, у оквиру поглавља 2.6. Подаци о изворишту водоснабдевања, детаљно је описано снабдевање свежеом (техничком) водом комплекса ZiJin Бор (Огранак ТИР) из акумулације Борско језеро (стр. I.1.28 – I.1.32).

Примедба бр. 26. Поглавље 2. дати су различити климатски и метеоролошки подаци, али нема њиховог тумачења, анализе, приказа како утичу на струјања загађујућих компонената из пројекта и сл.

Одговор: У Студији, у оквиру коригованог поглавља 3.4.1. Емисије у ваздух и, такође, коригованог поглавља 3.5.1. Гасовити отпадни токови, дефинисани су могући извори емисија, приказ врста и количина емисија у ваздух, као и технологије третмана гасовитих отпадних токова. Имајући у виду приказано у наведеним поглављима, могући утицаји углавном су ограничени на радну средину (објекте), осим у случају транспорта концентрата до Топионице бакра. Међутим, у поступку је реконструкција система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта, што је најбоље доступна техника за спречавање и смањење емисије загађујућих материја у поступку складиштења и транспорта концентрата према Референтном документу о најбоље доступним техникама у индустрији обојених метала (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Non-Ferrous Metals Industries, 2017). У складу са наведеним, не очекују се значајнији штетни утицаји на животну средину окружења, а нарочито се не очекују утицаји ван круга

комплекса, тако да и климатски и метеоролошки услови немају утицаја на струјање загађујућих материја.

Примедба бр. 27. Поглавље 2. не виде се никаква циљана истраживања биодиверзитета на локацији пројекта и даљој околини, како би се касније могли и анализирати утицаји пројекта на исту.

Одговор: У потпуности је измењено поглавље 2.8. Опис флоре, фауне, природних добара посебне вредностим (заштићених) ретких и угрожених биљних и животињских врста и њихових станишта и вегетације, и на основу њега извршена одговарајућа анализа у оквиру поглавља 6. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину, потпоглавље 6.2.9. Екосистем

Примедба бр. 28. Поглавље 2. потребно је озбиљније анализирати карактеристике пејсажа.

Одговор: У потпуности је измењено поглавље 2.9. Преглед основних карактеристика пејзажа и на основу њега извршена одговарајућа анализа у оквиру поглавља 6. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину, потпоглавље 6.2.9. Екосистем

Примедба бр. 29. Поглавље 3., Закон о управљању отпадом је унапређен у односу на верзију из 2018. године и објављен у Сл. гл. РС 35/2023.

Одговор: Извршено је усаглашавање са последњом верзијом Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023), при чему је у оквиру поглавља 3.5.3. Третман отпада додат следећи текст:

„Отпад од грађења и рушења се раздваја на локацији настанка како би се припремио за третман, односно поновно искоришћење, укључујући поступке затрпавања и насипања и/или одлагања.

Лице које врши сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно поновно искоришћење или одлагање отпада од грађења и рушења води евиденцију о количини и врсти отпада од грађења и рушења којим управља и податке о томе доставља Агенцији.

Забрањено је неконтролисано одлагање отпада од грађења и рушења.“

Такође, у оквиру наведеног поглавља додато је:

„Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање.“

Поред измена у поглављу 3.5.2. Третман отпада, извршене су и допуне у оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, тако што су додате мере под редним бројевима 24 и 25 и под редним бројем 29 у складу са претходно наведеним текстом.

Коначно, у целом тексту Студије наведена је последња верзија Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023).

Примедба бр. 30. Поглавље 3, табела 6, доставити и уговоре и дозволе за наведена поступања са типовима отпада.

Одговор: Управљање отпадом, приказано у поглављима 3.4.3. и 3.5.3., се врши у складу са Планом управљања отпадом на нивоу огранка. У Прилогу 12. дати су постојећи уговори о преузимању и збрињавању отпада.

У пасусу испред Табеле 6, дат је следећи текст:

„У Прилогу 12. дати су постојећи уговори о преузимању и збрињавању отпада. Пре почетка радова, обавеза оператера је склопи уговоре са овлашћеним оператерима за поступање са отпадом наведеним у следећој табели.“

Такође, у оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, под редним бројевима 24 и 25 и под редним бројем 29. додате су следеће мере:

„24 Отпад од грађења и рушења се мора раздвајати на локацији настанка како би се припремио за третман, односно поновно искоришћење, укључујући поступке затрпавања и насипања и/или одлагања. Лице које врши сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно поновно искоришћење или одлагање отпада од грађења и рушења води евиденцију о количини и врсти отпада од грађења и рушења којим управља и податке о томе доставља Агенцији;

25. Забрањено је неконтролисано одлагање отпада од грађења и рушења;

29. Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање;“

Примедба бр. 31. Поглавље 3.2, на почетку поглавља приказати технолошку шему целог процеса са основним елементима материјалног биланса.

Одговор: На почетку поглавља 3.2.2. Опис планираног производног процеса или активности, њихове технолошке и друге карактеристике, додата је принципијелна технолошка шема процеса прераде топионичке шљаке, као Слика 16., која је дата и у Прилогу 16.

Технолошке шеме са приказом кретања маса по фазама технолошког процеса дате су у Прилозима 17-21. Поред тога, у оквиру поглавља 3.3.3. Биланс маса, енергије и флуида, дати су биланси маса, енергије и флуида по фазама технолошког процеса.

Примедба бр. 32. Поглавље 3.2.1. који су капацитети опреме (максимални дневни и годишњи, номинални дневни и годишњи) набројане у овом поглављу као и друге техничке карактеристике

Одговор: Капацитет постројења за прераду топионичке шљаке, по фазама технолошког поступка, је приказан у оквиру поглавља 3.3.2. Капацитет постројења, а спецификација опреме, такође, по фазама технолошког поступка прераде топионичке шљаке дата је у поглављу 3.2.3., при чему је опрема пројектована тако да задовољава капацитет постројења.

Примедба бр. 33. Поглавље 3.3.1, да ли је шљака једина сировина која улази у процес?

Одговор: Да, шљака је једина сировина која улази у процес. У поступку третмана топионичке шљаке користе се и одговарајући реагенси. Поред приказа потрошње помоћних

материја на годишњем нивоу, у Табели 22 дата је и годишња потрошња реагенаса (D_{250} , NaIPX, азотна киселина).

Примедба бр. 34. Поглавље 3.4.1 и 3.5.1, недостаје прорачун емисија током грађевинских радова као и током рада, као и опис опреме за смањење емисије прашине током редовног рада, такође и утицај транспорта шљаке; побројати емитере и начин третмана, контроле, мерења, мерно место, учесталост мерења, и компоненте које се мере

Одговор: У оквиру поглавља 3.4.1. Емисије у ваздух, на стр. I.1.115 – I.1.119, дата је анализа емисија издувних гасова током грађевинских радова генерисаних радом одговарајуће механизације (булдозери на точковима, камиони, утоваривачи на точковима, утоваривачи на гусеницама), као и анализа емисија прашине у току редовног рада постројења са одговарајућим прорачуном постојећег система за отпрашивање.

У оквиру поглавља 3.5. Приказ технологије третмана генерисаних отпадних материја, потпоглавље 3.5.1. Гасовити отпадни токови, на стр. I.1.124 – I.1.127, дат је опис примењених технологија за спречавање простирања прашине у радну и животну средину за претходно дефинисане могуће изворе емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке.

У Прилогу 36. дат је приказ места извора емисије прашине, а у Прилог 38. положај емитера за који су, у оквиру поглавља 9.2.1. Мониторинг квалитета ваздуха, дати параметри испитивања, као и начин и учесталост мерења утврђених параметара.

Примедба бр. 35. Поглавље 3.4.2 и 3.5.2, недостају карактеристике отпадних вода, начин третмана са техничким карактеристикама опреме

Одговор: Све технолошке отпадне воде које настају у процесу користе као рециркулационе воде, односно циклус кретања технолошких отпадних вода је затворен, што је детаљно описано у оквиру поглавља 3.5.2 Третман отпадних вода. С обзиром на порекло технолошких отпадних вода, исте се могу користити као повратне, односно рециркулационе воде у процесу.

Што се тиче, атмосферских вода и санитарно-фекалних отпадних вода, у оквиру поглавља 3.5.2. Третман отпадних вода, дато је следеће:

„Све атмосферске воде са кровова објеката, саобраћајница и других сливних површина се постојећим каналима гравитацијски одводе до пумпних система за транспорт флотацијске јаловине јамске руде. Заједно са јаловином ове воде се цевеводима даље шаљу на флотацијско јаловиште „РТХ“.

Вода која је акумулирана у таложном (акумулационом) језеру је високо базна (pH 11- 12), тако да атмосферске воде које се упуштају у таложно језеро, имајући у виду да се ради о количинама које су значајно мање од количина индустријске воде која је акумулирана у јаловишту, не представљају додатни проблем по животну средину. У Прилогу 39. дат је извештај о испитивање бр. 1601/23 (Површинске, поцемне и отпадне воде – I квартал 2023.) у оквиру кога су дати резултати испитивања повратне воде са флотацијског јаловишта РТХ. Након таложења, вода из јаловишта враћа се у базене техничке воде за потребе технолошког процеса флотације шљаке и јамске руде. Осим природних губитака, као што је испаравање,

остатак воде се враћа у производно постројење (повратни систем), а стопа поновне употребе отпадне воде је 70%.

Санитарно-фекалне отпадне воде директно се повезују на постојећу канализациону мрежу Флотације Бор, која је повезана на градски канализациони колектор.“

Примедба бр. 36. Поглавље 3.4.4, квантификовати вредности па на основу њих дати закључак да нема утицаја

Одговор: При извођењу радова изградње нема топлотних и осталих зрачења. Како анализом технолошког процеса нису идентификовани извори топлотног зрачења, односно критична места која емитују топлотно зрачење, појава повећане емисије топлоте у току редовног рада постројења се не очекује, тако да, са овог аспекта, неће бити штетних утицаја на радну и животну средину.

Примедба бр. 37. Поглавље 3.5.3., недостају докази да јаловина има употребну вредност, да се може користити као засип или да се може предавати трећим лицима

Одговор: Флотацијска јаловина добијена након флотацијске концентрације топионичке шљаке нема употребну вредност, сем да се одлаже на законом предвиђеном месту. Овим пројектом је предвиђено да се флотацијска јаловина користи за запуњавање јамских просторија у компанији ZiJin. Других употребних вредности флотацијска јаловина нема.

Филтража јаловине ће се вршити у новом објекту, односно новом погону за филтрирање јаловине за потребе производње паста засипа, тако да Носилац пројекта није био у могућности да изврши анализу реалног узорка паста засипа. Након пуштања у рад погона за филтрирање јаловине и производње паста засипа, вршиће се њена редовна карактеризација и анализа употребне вредности.

Примедба бр. 38. Поглавље 3.6, потпуно прерадити у складу са претходним коментарима, утицаји се морају квантификовати па онда утврдити њихов значај

Одговор: Поглавље 3.6. Приказ утицаја на животну средину изабраног и других разматраних технолошких решења је у потпуности измењено.

Примедба бр. 39. Поглавље 6, потпуно прерадити, приказати прорачуне емисија у све медијуме, па на тај начин исказати и утицаје. Општи теоријски приказ и анализа нису довољни у овој фази пројекта.

Одговор: У оквиру поглавља 6.2. Могући утицаји у редовном раду, потпоглавље 6.2.1. Квалитет ваздуха, извршене су корекције текста, при чему је додато следеће:

„Могући извори емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке су:

- Место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке (IE1),

- Место излаза примарно издробљење шљаке (IE 2),

- Пресипно место на траци пре улаза у полуаутогени млин (IE 2),

- Место складиштења концентрата бакра у филтражи (IE 3).

У Прилогу 36. дат је приказ места извора емисије (IE 1, IE 2 и IE 3) прашине.

Једино место које је потпуно отворено је место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке. Уклањање прашине током истовара шљаке на непокретну решетку врши се орошавањем из аутоцистерне.

У складу са Референтним документом о најбоље доступним техникама у индустрији обојених метала (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Non-Ferrous Metals Industries, 2017), као најбоље доступна техника за спречавање и смањење емисије загађујућих материја у поступку складиштења и дробљења, односно истовара шљаке испред бункера пре дробљења је примена система прскалица, који има улогу влажног отпашивања. Систем прскалица прати одговарајући дренажни систем у циљу спречавања контаминације земљишта и подземних вода. Транспорт издробљене шљаке неопходно је вршити у затвореним транспортним системима уз обавезно влажно отпашивање.

Примарно дробљење и транспортне траке су смештене у постојећем објекту, који поседује систем за отпашивање на месту после чељусне дробилице и на траци испред полуаутогеног млина. Постојећи систем отпашивања погона дробљења састоји се из четири гране отпашивања, које се после изласка из хале дробљења спајају у јединствени цевовод до филтера где се одваја прашина. У систему има укупно десет одсисних хауба, на девет одсисних места. Филтерска јединица је проточна, пужни транспортер на дну конусног дела филтера непрекидно води отресену прашину ван филтерске јединице. Концентрација прашине у ваздуху на улазу у врећасти филтер износи 4000 mg/m³. На основу података приказаних у поглављу 3.4.1. Емисије у ваздух, концентрација прашине на излазу из филтера је 1,2 mg/m³ и налази се у дозвољеним границама према Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. Гласник РС“, бр.111/2015 и 83/2021), Прилог 1, Део II тачка 10 Постојења за производњу обојених метала из руда, концентрата или секундарних сировина у металуршким, хемијским или електролитичким поступцима, изузев алуминијума и легура гвожђа, као и олова и његових легура из секундарних сировина.

Као могући извор емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке је и место складиштења концентрата бакра у Погону филтраже. Место складиштења концентрата бакра је наткривено. Погон филтраже је лоциран на прилазном путу погона Флотације Бор. Овај погон је превасходно намењен за прихват и филтрирање концентрата бакра, а потом и за складиштење и утовар исфилтрираног концентрата у камионе, којима се на крају допрема у погон Топионице бакра у Бору. Садржај воде након завршне филтраже је око 12%. Како не би дошло до смањења воде у концентрату, редовно се успоставља одговарајућа динамика одлагања и транспорта концентрата до погона Топионице. У поступку је реконструкција система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са отпашивањем уместо постојећег камионског транспорта, што је најбоље доступна техника за спречавање и смањење емисије загађујућих материја у поступку складиштења и транспорта концентрата према Референтном документу о најбоље доступним техникама у индустрији обојених метала

(Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Non-Ferrous Metals Industries, 2017)

Поред наведеног, услед неадекватно вођеног процеса флотацијске концентрације са аспекта реагенсног режима (врста, доза и концентрација реагенаса), као и током даљег третмана продуката флотације може доћи до евентуалног наглог испаравања флотореагенаса, које може изазвати негативне утицаје, пре свега, на радну средину, с обзиром да се ради о релативно малим количинама (дозама), тако да се не очекују значајнији штетни утицаји на животну средину.

Међутим, при складиштењу реагенаса у дневне резервоаре може доћи до њиховог неконтролисаног изливања и појаве испарења, односно образовања запаљиве/експлозивне смеше пара-ваздух и, коначно, пожара, који могу значајно утицати на животну средину, што је посебно описано у поглављу 6.3. Утицаји у случају удеса, а пројектоване мере у поглављу 8. Студије.

Имајући у виду наведено, могући утицаји углавном су ограничени на радну средину (објекте). У складу са наведеним, не очекују се значајнији штетни утицаји на животну средину окружења, а нарочито се не очекују утицаји ван круга комплекса.

Међутим, према Референтном документу о најбоље доступним техникама у индустрији обојених метала (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Non-Ferrous Metals Industries, 2017), постојећи систем отпрашивања места истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке неопходно је унапредити увођењем система прскалица са одговарајућим дренажним системом. Постојећи систем отпрашивања од места излаза примарно издробљене шљаке до пресипног места на траци пре уласка у полуаутогени млин, неопходно је прилагодити новопроектваном стању. Такође, неопходно је извршити реконструкцију система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са влажним отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта.“

На основу наведеног, у оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додате су следеће мере:

116. Постојећи систем отпрашивања места истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке неопходно је унапредити увођењем система прскалица са одговарајућим дренажним системом;

117. Постојећи систем отпрашивања од места излаза примарно издробљене шљаке до пресипног места на траци пре уласка у полуаутогени млин, неопходно је прилагодити новопроектваном стању;

118. Неопходно је извршити реконструкцију система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са влажним отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта.“

У оквиру поглавља 6.2. Могући утицаји у редовном раду, потпоглавље 6.2.2. Квалитет вода, извршена је корекција целокупног текста:

„Пројектована технолошка решења не предвиђају испуштање било каквих опасних и штетних материја у воде. Наиме, производни процес је тако конципиран да се сва вода генерисана у процесу рециркулише и враћа у процес уз допуњавање испарене воде, тако да нема испуштања отпадних вода у природне водотокове и, самим тим, утицаја на њихов квалитет.

Такође, и атмосферске отпадне воде ће се користити за потребе технолошког процеса, чиме ће се значајно смањити количина свеже воде из Борског језера, неопходне за потребе допуне система. Атмосферска вода која се акумулира у таложном (акумулационом) језеру је рН 11-12, тако да се може упуштати у флотацијско јаловиште, посебно имајући у виду да са собом може да носи већи садржај суспендованих материја, као и да се ради о количинама које су значајно мање од количина индустријске воде која је акумулирана у јаловишту. У Прилогу 49. дат је извештај о испитивање бр. 1601/23 (Површинске, подземне и отпадне воде – I квартал 2023.) у оквиру кога су дати резултати испитивања повратне воде са флотацијског јаловишта РТХ.

Међутим, без обзира на максимално искоришћење како технолошких, тако и атмосферских отпадних вода у технолошком процесу и, на тај начин значајно смањење количине свеже воде из Борског језера, у будућој експлоатацији воде из Борског језера неопходно је водити рачуна о хидролошком минимуму језера и Брестовачке реке, уз редовну проверу стање испуста и инсталиране опреме.“

На основу наведеног, у оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, додата је следећа мера:

„15. У току експлоатације воде из Борског језера неопходно је вршити редовну контролу хидролошког минимума језера и Брестовачке реке, уз редовну проверу стање испуста и инсталиране опреме;“

У оквиру поглавља 6.2. Могући утицаји у редовном раду, потпоглавље 6.2.6. Светлост, топлота и радијација, извршена је корекција целокупног текста:

„Како анализом технолошког процеса нису идентификовани извори топлотног зрачења и радијације, односно критична места која емитују топлотно зрачење и радијацију, појава повећане емисије топлоте и радијације у току редовног рада постројења се не очекује, тако да, са овог аспекта, неће бити штетних утицаја на радну и животну средину.“

У оквиру поглавља 6. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину, потпоглавље 6.2.9. Екосистем, извршена је анализа утицаја предметног постројења у току редовног рада на екосистем:

„Утицај на флору и фауну

Приказ утицаја на флору и фауну изабраног технолошког решења дат је у Табели 45., а при реализацији пројекта нису разматрана друга технолошка решења. Утицај пројекта на флору и фауну генерално је мали, и локалног је карактера.

Заштићена природна добра и пејзаж

Подручје које обухвата Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нити у просторном обухвату еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије према Уредби о еколошкој мрежи (Сл гласник РС бр.102/2010) – Прилог 7. – Услови Завода за заштиту природе Србије број 03 бр. 021-3631/4 од 23.10.2023 године. Заштићено природно добро споменик природе Лазарев кањон се налази западно од предметне локације, на растојању од око 23 км ваздушном линијом и не подлеже утицају овог пројекта. Услед дугорочних рударских активности на подручју Борског басена извршена је фрагментација станишта, док је присуство заштићених, ендемичних и ретких врста констатовано у околним подручјима очуване природе која не подлежу утицају овог пројекта. Одабрано технолошко решење не изазива фрагментацију постојећих станишта на ужој локацији пројекта јер пројектом није разматрана промена постојеће локације. Утицај пројекта на природна добра и пејзаж је незнатан и своди се на измене унутар зона индустријских постројења које обухватају монтажу нових компоненти и изградњу интерне саобраћајнице.“

Примедба бр. 40. Поглавља 8 и 9, анализа ових поглавља је могућа тек после преуређивања поглавља 3 и 6.

У оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, додате су следеће мере:

9. Обавеза Носиоца пројекта је да врши редован мониторинг емисије загађујућих материја у ваздух и тумачење резултата мерња, у складу са Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС“ број 5/2016) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. Гласник РС“, бр.111/2015 и 83/2021), при чему емисије загађујућих материја не смеју бити изнад граничних вредности предвиђених наведеном Уредбом;

13. Обавеза Носиоца пројекта је да врши редован мониторинг квалитета површинских вода и тумачење резултата мерења на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. Гласник РС“ број 48/2012, 1/2016), Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и поцемним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 50/2012, Прилог 1, Табела 1) и Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 24/2014, Прилог, Табела 1);

15. У току експлоатације воде из Борског језера неопходно је вршити редовну контролу хидролошког минимума језера и Брестовачке реке, уз редовну проверу стање испуста и инсталиране опреме;

18. Обавеза је Носиоца пројекта да изврши једнократно мерење квалитета земљишта пре почетка извођења радова – Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник

РС”, број 23/1994), као и да врши редован мониторинг квалитета земљишта у складу са Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС”, број 88/2020);

24. Отпад од грађења и рушења се мора раздвајати на локацији настанка како би се припремио за третман, односно поновно искоришћење, укључујући поступке затрпавања и насипања и/или одлагања. Лице које врши сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно поновно искоришћење или одлагање отпада од грађења и рушења води евиденцију о количини и врсти отпада од грађења и рушења којим управља и податке о томе доставља Агенцији;

25. Забрањено је неконтролисано одлагање отпада од грађења и рушења;

29. Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање;

У оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додате су следеће мере:

„116. Постојећи систем отпрашивања места истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке неопходно је унапредити увођењем система прескалица са одговарајућим дренажним системом;

117. Постојећи систем отпрашивања од места излаза примарно издробљене шљаке до пресипног места на траци пре уласка у полуаутогени млин, неопходно је прилагодити новопроектаном стању;

118. Неопходно је извршити реконструкцију система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са влажним отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта;

124. Површине на којим су резервоари у којима се складиште претходно припремљени реагенси (Натријум изопропил ксантат и Доњфротх 250) морају бити под нагибом и са цоклом која ће евентуално процуреле материје задржати и спречити њихово даље разливање по околном земљишту и евентуално продирање у поцемне воде;

139. Постројење за прераду топионичке шљаке не сме се пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на План управљања рударским отпадом у коме ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија;

144. За отклањање буке вентилационих комора деонице за усисавање ваздуха морају бити обложене простиркама од минералне вуне и перфорираним листовима;

145. Вентилациони уређаји морају бити у изолованим просторијама вентилационих комора;

146. Ваздуховоди вентилационих система морају бити повезани на вентилациону опрему преко уложака који пригушују буку;

147. Ограде вентилационих комора морају бити изоловане оплатама које пригушују буку;

148. Вентилациони системи морају бити опремљени пригушивачима буке који обезбеђују

смањење нивоа звучног притиска у обрачунским тачкама просторија до дозвољених вредности;

149. У току експлоатације Компресорске станице најважнију меру заштите представља редован мониторинг буке према Плану мониторинг;

150. Уколико ниво буке Компресорске станице у животној средини пређе дозвољену границу потребно је применити неку од додатних мера заштите за смањење буке;

У оквиру поглавља 9.2.1. Мониторинг квалитета ваздуха, додат је следећи текст:

„Мониторинг емисије загађујућих материја из дефинисаних емитера

Могући извори емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке су:

- Место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке (IE1),
- Место излаза примарно издробљење шљаке (IE2),
- Пресипно место на траци пре улаза у полуаутогени млин (IE2),
- Место складиштења концентрата бакра у филтражи (IE3).

У Прилогу 36. дат је приказ места извора емисије (IE1, IE2 и IE3) прашине.

Једино место које је потпуно отворено је место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке. Уклањање прашине током истовара шљаке на непокретну решетку врши се орошавањем из аутоцистерне.

Примарно дробљење и транспортне траке су смештене у постојећем објекту, који поседује систем за отпрашивање на месту после чељусне дробилице и на траци испред полуаутогеног млина. Постојећи систем отпрашивања погона дробљења састоји се из четири гране отпрашивања, које се после изласка из хале дробљења спајају у јединствени цевовод до филтера где се одваја прашина. У Прилогу 38. дат је положај емитера из систем за отпрашивање на месту после чељусне дробилице и на траци испред полуаутогеног млина (E1).

Могући извор емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке је и место складиштења концентрата бакра у Погону филтраже. У поступку је реконструкција система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта.

Мониторинг емисије загађујућих материја и тумачење резултата мерња, врше се у складу са Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС“ број 5/2016) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. Гласник РС“, бр.111/2015 и 83/2021), Прилог 1, Део II тачка 10 Постојења за производњу обојених метала из руда, концентрата или секундарних сировина у металуршким, хемијским или електролитичким поступцима, изузев алуминијума и легура гвожђа, као и олова и његових легура из секундарних сировина и Прилог 2 Опште граничне вредности емисија.

У Табели 49. дат је приказ загађујућих материја са њиховим граничним вредностима (Емитер из систем за отпрашивање на месту после чељусне дробилице и на траци испред полуаутогеног млина, E1), као и начин и учесталост мерења.

Поред наведеног табели, пратиће се и следећи општи параметри: температуре, притисак, брзина струјања, проток, влага.

Примедба бр.41. У Студији је наведено да основу за израду Студије представља Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке. Међутим, у Студији и њеним прилозима, као ни у Допунском рударском пројекту недостају Локацијски услови нити било каква информација да ли су или зашто нису прибављени Локацијски услови. С обзиром да се ради о изградњи новог објекта, према Закону о планирању и изградњи као и према Закону о рударству и геолошким истраживањима, за изградњу објекта прибављају се Локацијски услови.

Одговор: Пројектана документација (Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке), која је представљала основу за израду предметне Студије, се ради у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима ("Сл. гласник РС", бр. 101/2015, 95/2018 - др. закон и 40/2021). Према чл. 103., наведеног Закона, није потребно исходовање Локацијских услова.

Примедба бр. 42. Носилац пројекта припада великим загађивачима и налази се на листи оператера који су у обавези прибављања Интегрисане дозволе. У предметној студији не постоји ниједна информација о статусу Носиоца пројекта са аспекта прибављања Интегрисане дозволе. Потребно је навести информације да ли је Носилац пројекта прибавио Интегрисану дозволу или у којој фази се налази поступак прибављања исте.

Одговор: Производња флотацијског концентрата из топионичке шљаке није на листи активности и постројења за која се издаје Интегрисана дозвола (Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, Сл. гласник РС, бр. 84/2005). Носилац пројекта је у поступку припреме документације за исходовање Интегрисане дозволе након фазне изградње, доградње и реконструкције групе објеката у оквиру комплекса „Serbia Zijin Bor Copper“ d.o.o. Bor, која је рађена са циљем повећања капацитета топионице бакра. У оквиру наведене документације биће обрађено и постројење за прераду топионичке шљаке, као део наведеног комплекса.

Примедба бр. 43. Носилац пројекта је 23.07.2023. године извршио допуну Захтева за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину и при томе доставио Информацију о локацији број 350-93/2021-III/05 од 03.06.2021. године којој је истекао рок важности (видети тачку 4, став 4 Информације о локацији).

У истој допуни захтева Носилац пројекта је доставио Услове Завода за заштиту природе Републике Србије заведеним под 03 бр. 021-1881/4 од 02.09.2021. године који ограничавају Носиоца пројекта да мора почети са извођењем радова у року од 2 године од издавања ових услова. Овај рок истиче за мање од месец дана и до тада Носилац пројекта не може започети извођење радова.

Одговор: У Прилогу 4. дата је нова Информација о локацији Информација о локацији бр. 350-210/2023-III/05 од 21.09.2023. године, издата од стране Градске управа града Бора, Одељења за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове.

У Прилогу 7. дати су нови услови Завода за заштиту природе Србије (Решење 03 бр. 021-

3631/4 од 23.10.2023. године).

Примедба бр. 44. У Поглављу 2.4. Подаци о потребној површини земљишта, Обрађивач студије даје податке о детаљној разради простора индустријског комплекса према Урбанистичком пројекту за потребе урбанистичко-техничке разраде привредно-индустријског комплекса, где наводи површине будућих предложених 13 грађевинских парцела које треба формирати, што није предмет овог поглавља. Ово поглавље треба да садржи податке о потребној површини земљишта за реализацију предметног пројекта Прерада топионичке шљаке.

Одговор: У оквиру поглавља 2.4. Подаци о потребној површини земљишта, додато је следеће:

„Катастарске парцеле на којима се реализује предметни пројекат прераде топионичке шљаке се налазе у оквиру комплекса, конкретно у оквиру Грађевинске парцеле П1 и Грађевинске парцеле П7, односно у оквиру Функционалне зоне 5а-г – флотација. У Табели 2. дат је приказ површина у оквиру Функционалне зоне 5 – Флотација.“

Примедба бр. 45. У поглављу 2.6 Подаци о изворишту водоснабдевања нису наведени подаци о удаљености изворишта водоснабдевања од предметне локације на којој се изводи пројекат Прерада топионичке шљаке.

Одговор: У оквиру поглавља 2.6 Подаци о изворишту водоснабдевања, потпоглавље Снабдевање водом погона Флотације, додато је следеће:

„Доводни систем од бране до круга ZiJin Бор дужине је 7km, са разводом у кругу ZiJin Бор у дужини од око 2km са огранцима.“

Примедба бр. 46. У поглављу 3.1. Претходни радови, наведени су и описани Земљани радови, Бетонски радови и Армирачки радови. Ови радови не припадају претходним радовима, него су саставни део изградње објекта. Такође у поглављу 3.2.1 наведени су непотребни подаци о физичким карактеристикама објекта са подацима о класи анкери, темељима самцима и рожњачама. Подаци наведени у овим подпоглављима су преобимни и немају никакав суштински значај за студију и само представљају оптерећење и треба их кориговати.

Одговор: Према примедби, извршене су корекције поглавља 3.1 и 3.2.1.

Примедба бр. 47. У поглављу 3.2.2. Опис планираног производног процеса или активности, њихове технолошке и друге карактеристике, није наведен ниједан податак о изворима прашине и начину њеног уклањања иако је у подпоглављу 3.4.1 Емисије у ваздух, наведено да се у току редовног рада постројења за прераду топионичке шљаке, као потенцијална штетна материја у ваздуху појављује прашина и да извори прашине могу бити пресипна места транспортера, примарна дробилица и складиште концентрата шљаке и флотацијске јаловине. Потребно је подпоглавље 3.2.2. допунити са описом и шематским приказом места настанка прашине и дати информације да ли је потребно или ако није онда због чега није потребно вршити прикупљање и третман прашине на свим местима настанка.

Одговор: Приказ места извора емисија дат је у Прилогу 36., а информације о врстама и количинама емисија и технологијама третмана отпадних гасовитих токова, у складу са

Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 69/05), су дате у оквиру поглавља 3.4.1. и 3.5.1.

Примедба бр. 48. Подпоглавље 3.2.2. не садржи ниједан податак о хидротехничким инсталацијама, односно није описан ни графички приказан развод технолошке отпадне воде, места настанка и начин прикупљања технолошких отпадних вода. Потребно је ово подпоглавље допунити са приказом хидротехничких инсталација у складу са Водним условима бр. 325-05-00562/2021-07 од 31.06.2021., тачка 3, подтачке 3.9, 3.10, 3.11 и 3.12).

Одговор: Све технолошке отпадне воде које настају у процесу се користе као рециркулационе воде, односно циклус кретања технолошких отпадних вода је затворен, што је детаљно описано у оквиру поглавља 3.5.2. У Прилозима 17-21. дате су технолошке шеме по фазама технолошког поступка прераде топионичке шљаке на којима се јасно виде места довода воде неопходне у технолошком процесу, а у Прилозима 20. и 21., односно на Сликама 20. и 21. Студије технолошке шеме одводњавања концентрата и одводњавања дефинитивне јаловине (фазе процеса у којима се генеришу технолошке отпадне воде) на којима се јасно види циклус кретања технолошких отпадних вода.

У оквиру постројења за прераду топионичке шљаке нема постројења за третман отпадних вода. Услови дати у тачкама 3.9. – 3.12. Водних услова бр. 325-05-00562/2021-07 од 31.06.2021. се не односе на предметно постројење, што се јасно види из услова под тачком 3.9. у којој се помиње постројење за третман отпадне киселине из процеса одсумпоравања, које није предмет овог пројекта.

Носилац пројекта је исхоловао Водну сагласност бр. 000262236 2023 14843 001 001 325 010 од 01.11.2023. године, од стране Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије.

Примедба бр. 49. У подпоглављу 3.4.3. Одлагање на земљиште, наведено је да се процесом прераде топионичке шљаке генерише и јаловина и да овим пројектом није дефинисано њено одлагање. Овако нешто није прихватљиво ни са законске стране (видети Водне услове бр. 325-05-00562/2021-07 од 31.06.2021., тачка 3, подтачка 3.12), нити са стране етике и добре инжењерске праксе, јер се ради о типу пројекта који генерише велике количине јаловине која се мора одлагати и која може имати негативан утицај на животну средину. С обзиром да обрађивач студије нема утицај на формирање граница пројекта, овај проблем треба превазићи тако што ће у поглављу 8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину, прописати меру да предметни пројекат не може ући у рад док се не изгради место одлагања јаловине која се генерише у предметном пројекту, у складу са регулативом Р. Србије.

Одговор: У оквиру поглавља 8.4. Планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материјала, рекултивација, санација и др.), додата је следећа мера:

“139. Постројење за прераду топионичке шљаке не сме се пустити у рад пре него што се добије сагласност Министарства рударства на План управљања рударским отпадом у коме

ће бити приказан начин одлагања јаловине уз могућност коришћења исте за запуњавање јамских просторија;”

Примедба бр. 50. У подпоглављу 5.3 наведени су подаци о квалитету амбијенталног ваздуха у Бору за 2020. годину. С обзиром да Носилац пројекта има највећи утицај на квалитет амбијенталног ваздуха и да је у међувремену вршио унапређења по питању смањења емисија загађујућих материја, потребно је приложити податке о квалитету амбијенталног ваздуха новијег датума.

Одговор: У оквиру поглавља 5.3. Квалитет ваздуха, дати су резултати мерења концентрације загађујућих материја у ваздуху на територији града Бора за период јануар - децембар 2022. године, а Извештај о испитивању квалитета амбијенталног ваздуха у Бору (годишњи извештај за 2022. годину) дат је у Прилогу 42.

Примедба бр. 51. У поглављу 7 је наведено да је Носилац пројекта препознат као севесо оператер вишег реда. Потребно је дати информацију да ли је Носилац пројекта израдио севесо документе Извештај о безбедности и План заштите од удеса за постојеће стање на комплексу и да ли је прибавио сагласност надлежног органа. Такође треба дати информацију у којој мери ће предметни пројекат Прерада топионичке шљаке утицати на већ израђене севесо документе, односно да ли је потребно њихово ажурирање.

Одговор: Постројење за прераду топионичке шљакесе налази у оквиру комплекса „Serbia Zijin Bor Copper“ d.o.o. Бор. На основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, број 41/2010, 51/2015 и 50/2018), у Постројења за прераду топионичке шљаке у „Serbia Zijin Copper“ доо Бор користе се хемикалије/материје које поседују неке од опасних својстава, а које су наведене у Табели I (Листа опасних материја и њихових граничних количина), као и хемикалије/материје које поседују опасна својства наведена у Табели II (Листа категорија опасних материја и њихових граничних количина) наведеног Правилника.

Носилац пројекта „Serbia Zijin Bor Copper“ d.o.o. Бор је препознат као севесо постројења вишег реда и у поступку је израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса (у складу са Правилником о садржини Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, „Службени гласник РС”, број 41/2010).

Примедба бр. 52. У поглављу 8 наведене су мере које се односе на цео комплекс Носиоца пројекта, што би одговарало Студији процене утицаја на животну средину затеченог стања целог комплекса. Потребно је наведене мере прилагодити само предметном пројекту, јер се велики број мера не може применити на предметни пројекат. Само на такав начин надлежни инспектор може имати представу које мере се односе само на пројекат Прераде топионичке шљаке.

Одговор: Мере су у потпуности прилагођене предметном пројекту.

Примедба бр. 53. Поглавље 9 потребно је у потпуности преуредити и прилагодити га самом наслову Програм праћења утицаја на животну средину предметног пројекта, а не целог комплекса:

- У поглављу 9.1 поред већ написаног потребно је предвидети мерење нултог стања земљишта и поцемних вода на локацији нових објеката који ће се градити, с обзиром да је предмет овог пројекта и изградња нових објеката на локацији која се већ дуже време користи за активности производње бакра, како би се знало њихово стање пре почетка рада ових објеката(видети члан 30 Закона о заштити земљишта).

- У подпоглављу 9.2 дефинисати параметре на основу којих се могу утврдити штетни утицаји на животну средину из предметног пројекта, а не са целог комплекса.

- У поглављу 9.3 дефинисати места, начин и учесталост мерења утврђених параметара на предметном пројекту.

Уколико обрађивач студије утврди да на предметном пројекту нема емитера у ваздух и површинске водотокове онда то треба објаснити и прописати да је Носилац пројекта у обавези да настави постојећи мониторинг који већ обавља на предметној локацији.

Такође обрађивач студије треба да утврди да ли је потребан и ако јесте и да пропише мониторинг поцемних вода, мониторинг земљишта и мониторинг буке на локацији због утицаја рада предметног пројекта Прерада топионичке шљаке.

Одговор: У Студији је дат програм праћења утицаја предметног пројекта на животну средину, а не комплекса.

У оквиру поглавља 8.5. Друге мере које могу утицати на спречавање или смањење штетних утицаја на животну средину, под редним бројем 161 дата је мера која се односи на потребу обављања мерења квалитета ваздуха, квалитета површинских и поцемних вода, квалитета земљишта и нивоа комуналне буке пре почетка активности на предметној локацији (тзв. „нулто стање“).

У оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, додате су следеће конкретне мере које се односе на мониторинг чинилаца животне средине:

9. Обавеза Носиоца пројекта је да врши редован мониторинг емисије загађујућих материја у ваздух и тумачење резултата мерња, у складу са Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС“ број 5/2016) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. Гласник РС“, бр.111/2015 и 83/2021), при чему емисије загађујућих материја не смеју бити изнад граничних вредности предвиђених наведеном Уредбом;

13. Обавеза Носиоца пројекта је да врши редован мониторинг квалитета површинских вода и тумачење резултата мерења на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“ број 48/2012, 1/2016), Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и поцемним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр.

50/2012, Прилог 1, Табела 1) и Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 24/2014, Прилог, Табела 1);

18. Обавеза је Носиоца пројекта да изврши једнократно мерење квалитета земљишта пре почетка извођења радова – Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, број 23/1994), као и да врши редован мониторинг квалитета земљишта у складу са Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, број 88/2020);

Што се тиче мониторинга ниво буке у животној средини и управљања отпадом, у претходној верзији Студије дефинисане су одговарајуће мере, које су дате под редним бројем 21. и 22. Параметри, места, начин, учестаност и граничне вредности дефинисаних параметара дати су у оквиру поглавља 9. Програм праћења утицаја на животну средину, потпоглавље 9.2. Параметри на основу који се могу утврдити штетни утицаји на животну средину, места, начин и учесталост мерења утврђених параметара.

Примедба бр. 54. Усагласити Студију са примедбама и сугестијама Удружења “Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину” (РЕРИ).

- Извршити усаглашавање Студије са примедбама и сугестијама Удружења “Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину” (РЕРИ)

Одговор: Извршено је усаглашавање Студије са примедбама и сугестијама Удружења “Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину” (РЕРИ), при чему су коментари и одговори дати у наставку текста.

Примедбе и сугестије Удружења “Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину” (РЕРИ)

II Носилац пројекта уз Захтев није приложио важеће услове и сагласности надлежних органа прибављених у складу са посебним законима.

1. Информација о локацији је престала да важи

2. Водни услови су престали да важе

Одговор: У Прилогу 4. дата је нова Информација о локацији Информација о локацији бр. 350-210/2023-III/05 од 21.09.2023. године, издата од стране Градске управа града Бора, Одељења за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове.

У Прилогу 7. дати су нови услови Завода за заштиту природе Србије (Решење 03 бр. 021-3631/4 од 23.10.2023. године).

Носилац пројекта је након предаје прве верзије Студије исходовао водну сагласност бр. 000262236 2023 14843 001 001 325 010 од 01.11.2023. године од стране Републичке дирекције за воде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, која је дата у Прилогу 10.

III 1. Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих

Одговор: Пројектана документација (Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке), која је представљала основу за израду предметне Студије, се ради у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима ("Сл. гласник РС", бр. 101/2015, 95/2018 - др. закон и 40/2021), док је пројекат повећања капацитета топионице бакра у оквиру комплекса „Serbia Zijin Copper” d.o.o. рађен у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023).

С обзиром да је за наведени пројекат повећања капацитета топионице бакра у оквиру комплекса „Serbia Zijin Copper” d.o.o. исходована сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину, Носилац пројекта, у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, број 135/04, 36/09, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/2018 и 95/2018) и Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 135/04, 36/09), спроводи процедуру исходовања сагласности на предметну Студију о процени утицаја на животну средину.

2. Носилац пројекта Захтевом није обухватио одлагање јаловине

Одговор: Пројекатна документација за прераду шљаке нове топионице је рађена по Закону о рударству и геолошким истраживањима. Овај пројекат обрађује прераду шљаке у смислу дробљења, млевења, флотацијске концентрације, филтраже концентрата и јаловине.

Сходно Закону о рударству и геолошким истраживањима (Сл. гласник РС бр. 101/15, 95/18, 40/21, члан 3., тачка 40.), флотацијско јаловиште је посебан рударски објекат и у конкретном случају не мора бити саставни део Допунског рударског пројекта.

Пројектом је дефинисано одлагање јаловине, с тим што је техничко решење другачије у односу на досадашњи начин одлагања. Дакле, јаловина се згушњава, филтрира и одлаже у објекту који је у склопу објекта филтраже и даље користи за запуњавање јамских просторија. Израдом Плана управљања рударског отпада за одлагање флотацијске јаловине топионичке шљаке и добијањем сагласности потврдиће се овакав начин одлагања флотацијске јаловине.

IV Студија не садржи све елементе прописане Законом о процени утицаја на животну средину и подзаконским актом

1. Студија не садржи приказ главних алтернатива које је Носилац пројекта разматрао

Одговор: У Студији је у оквиру поглавља 4. Опис главних алтернатива које су разматране, у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 69/05), дат приказ главних алтернатива које је Носилац пројекта разматрао. Поред тога, треба нагласити да су, с обзиром да се Допунски рударски пројекат израђује за одступања од главног рударског пројекта (чл. 91. Закона о рударству и геолошким истраживањима, "Сл. гласник РС", бр. 101/2015, 95/2018 - др. закон и 40/2021), током израде Главног рударског пројекта анализирана сва алтернативна решења.

2. Погрешан опис микролокације предметног пројекта

Одговор: У оквиру поглавља 2.2. извршена је корекција текста, односно измењен је пасус пре Слике 2., тако да сада гласи:

“У ближој околини комплекса, посматрано од постројења за флотацију (ваздушном линијом), се налазе:

- Градска болница на растојању од око 1.600 m, северозападно,
- Технички факултет на растојању од око 1500m, северозападно,
- Гимназија “Бора Станковић” на растојању од око 1830m, југозападно,
- Зелена пијаца на растојању од око 880m, северозападно,
- Железничка станица на растојању од око 500m, западно,
- Фудбалски стадион на растојању од око 625m, западно,
- Спортски центар “Бор” на растојању од око 1560m, југозападно,
- Основна школа “Бранко Радичевић” и Специјална основна школа на растојању од око 750m, западно,
- Основна школа “Вук Караџић” на растојању од око 1140m (северозападно),
- Вртић “Бамби” на растојању од око 910m, западно,
- Вртић “Црвенкапа” на растојању од око 770m, западно,
- Административни центар на растојању од око 1170m, северозападно,
- Градско шеталиште на растојању од око 850m, западно.”

3. Студија не садржи приказ врсте и количине испуштених отпадних материја, као ни приказ технологије третирања свих врста отпадних материја

Одговор: У оквиру поглавља 3.4.1. Емисије у ваздух, на стр. I.1.115 – I.1.119, дата је анализа емисија издувних гасова током грађевинских радова генерисаних радом одговарајуће механизације (булдозери на точковима, камиони, утоваривачи на точковима, утоваривачи на гусеницама), као и анализа емисија прашине у току редовног рада постројења са одговарајућим прорачуном постојећег система за отпашивање.

У оквиру поглавља 3.5. Приказ технологије третмана генерисаних отпадних материја, потпоглавље 3.5.1. Гасовити отпадни токови, на стр. I.1.124 – I.1.127, дат је опис примењених технологија за спречавање простирања прашине у радну и животну средину за претходно дефинисане могуће изворе емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке.

У Прилогу 36. дат је приказ места извора емисије прашине, а у Прилог 38. положај емитера за који су, у оквиру поглавља 9.2.1. Мониторинг квалитета ваздуха, дати параметри испитивања, као и начин и учесталост мерења утврђених параметара.

3.1 У студији се наводи да се радом постројења за третман топионичке шљаке генеришу следеће врсте отпада:

- неопасан чврст отпад (папир, пластика, стреч фолије и сл.),
- метални отпад (отпадно резано гвожђе, отпадне кугле и отпадне облоге),
- гумени отпад (гумени каишеви, делови транспортне траке, гумене облоге и сл.),

- гумирани метални делови,
- метална и пластична амбалажа од мазива, реагенаса, ЕЕ отпада и слично.

Подносилац указује да недостаје карактеризација наведеног отпада. Такође, нису приказане врсте и количине опасног отпада.

Одговор: У Прилогу 47_1 дати су постојећи извештаји о испитивању отпада, а у оквиру поглавља 3.4.3. Одлагање на земљиште, врсте и процењене количине отпада који ће се генерисати радом постројења, и то:

„Количине отпада које се процењује да ће настати су:

- метални отпад до 200 t/god.,
- транспортне траке (исцепане) око 50 m/ god.,
- чврсто комунални отпад по раднику износи 0,586 m³/ god.,
- метална бурад 50 kom./ god.
- опасан ПВЦ отпад (амбалажа,...) 1,24t/ god.”

- Нове измене Закона о управљању отпадом регулишу управљање грађевинским отпадом и њиме су дефинисане обавезе инвеститора (попут израде Плана управљања грађевинским отпадом ако је за изградњу новог објекта, реконструкцију објекта, замену објекта или уклањање грађевине потребно прибављање грађевинске дозволе у складу са прописима којима се уређује изградња објекта и сл.), а што се не помиње у предметној студији. Поред тога, у студији није описан начин управљања грађевинским отпадом, нити су приказане количине отпада које ће настати рушењем и демонтажом објекта. Да ли инвеститор има закључен уговор о преузимању или уговор о третману грађевинског отпада између инвеститора и сакупљача, односно оператера постројења за третман отпада?

Одговор: Извршено је усаглашавање са последњом верзијом Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023), при чему је у оквиру поглавља 3.5.3. Третман отпада додат следећи текст:

„Отпад од грађења и рушења се раздваја на локацији настанка како би се припремио за третман, односно поновно искоришћење, укључујући поступке затрпавања и насипања и/или одлагања.

Лице које врши сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно поновно искоришћење или одлагање отпада од грађења и рушења води евиденцију о количини и врсти отпада од грађења и рушења којим управља и податке о томе доставља Агенцији.

Забрањено је неконтролисано одлагање отпада од грађења и рушења.“

Такође, у оквиру наведеног поглавља додато је:

„Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање.“

Поред измена у поглављу 3.5.2. Третман отпада, извршене су и допуне у оквиру поглавља 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и

роковима за њихово спровођење, тако што су додате мере под редним бројевима 24 и 25 и под редним бројем 29 у складу са претходно наведеним текстом.

Управљање отпадом приказано у поглављима 3.4.3. и 3.5.3. се врши у складу са Планом управљања отпадом на нивоу огранка. У Прилогу 12 дати су постојећи уговори о преузимању и збрињавању отпада.

Потенцијалне врсте отпада од рушења објеката и демонтаже опреме приказане су у Табели 7. предметне Студије.

Уговори о преузимању или уговор о третману грађевинског отпада између Носиоца пројекта и овлашћеног оператера постројења за третман отпада ће се склапати, из економских разлога, непосредно пре почетка рушења и демонтаже опреме.

Коначно, у целом тексту Студије наведена је последња верзија Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023).

4. Студија не садржи адекватан опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину и мера за спречавање, смањење и отклањање сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину.

Израђивач студије не приказује могуће значајне утицаје пројекта на животну средину (ни на ваздух, ни на воду, ни на земљиште) већ искључиво приказује уопштене и описне податке који се могу применити на било који други сличан пројекта, те ни на који начин не покушава да квантификује ове утицаје. Имајући у виду да недостају адекватни подаци о могућим утицајима пројекта на животну средину, не чуди да израђивач студије пропусти да пропише адекватне мере за спречавање, смањење и отклањање сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину.

Одговор: Извршена је корекција поглавља 3.4. Приказ врста и количина очекиваних отпадних материја и емисија, на основу које је извршена корекција поглавља 3.6. Приказ утицаја на животну средину изабраног и других разматраних технолошких решења, поглавља 6. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину и, самим тим, корекција поглавља 8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину и поглавља 9. Програм праћења утицаја на животну средину, што је детаљно приказано у оквиру одговора на претходне примедбе.

Увидом у достављену дорађену Студију (ревизија 1) и увидом у одговоре на примедбе може се закључити да обрађивач Студије није у потпуности одговорио на све примедбе и сугестије које су дате на прву верзију студије. На другом састанку Техничке комисије, који је одржан 10.01.2024. године, предложено је да је Студију потребно дорадити јер постоје одређена питања и коментари (из дописа од 18.09.2023. године) на које нису дати јасни одговори. Дописом овог органа од 10.01.2024. године, носиоцу пројекта су достављене примедбе/коментари и наложена је измена и допуна предметне Студије, односно потребно је доставити појашњења и одговоре на ставове Техничке комисије. На достављене примедбе/коментаре су одговорили следеће:

1. Примедба бр. 2 – Студију допунити цртежима објеката са распоредом и легендом просторија, као и диспозицијом и легендом опреме.

Коментар: Студија је допуњена цртежима са распоредом опреме по фазама технолошког пројекта прераде топионичке шљаке (прилози 22-35), али неки цртежи не садрже легенду опреме, па цртеже у прилозима 22, 29, 30 и 31 допунити легендом опреме. На цртежима у прилогу 33 и 34 дата је легенда опреме, али опрема није обележена на цртежима оним ознакама које су дате у легенди.

Одговор: Извршена је допуна у складу са примедбом, тако да је на цртежима 22, 29, 30 и 31 додата легенда опреме, а на цртежима 33 и 34 обележена опрема ознакама које су дате у легенди.

2. Примедба 12 – Описати како се спречава простирање прашине у радни простор и животну средину:

- приликом истовара шљаке у складиште шљаке и разбијања великих комада на решетки,
- приликом дробљења шљаке,
- приликом истовара јаловине у складиште јаловине,

а одговарајућа поглавља изменити у складу са предвиђеним системима за смањење прашине.

Коментар: У одговору је дат опис система за отпрашивање приликом дробљења шљаке из ког се пречишћен вазух одводи кроз емитер IE2, али нису описани системи за отпрашивање из којих се пречишћен ваздух одводи кроз емитере IE1 и IE3.

Одговор: У Студији, у оквиру поглавља 3.5. Гасовити отпадни токови, на стр. 125, када су у питању извори емисије IE1 и IE2, дато је следеће:

“Једино место које је потпуно отворено је место истовара шљаке на непокретну решетку испред бункера пре дробљења шљаке. Уклањање прашине током истовара шљаке на непокретну решетку врши се орошавањем из аутоцистерне.

Примарно дробљење и транспортне траке су смештене у постојећем објекту, који поседује систем за отпрашивање. У Прилогу 37. дата је технолошка шема инсталације система за отпрашивање.”

Систем отпрашивања погона дробљења детаљно је описан у наведеном поглављу на стр. 125-128, а положај емитера из систем за отпрашивање (E1) приказан је у Прилогу 38. Што се тиче извора емисије (IE3), у Студији на стр. 128 дато је следеће:

„Могући извор емисије прашине у технолошком поступку прераде топионичке шљаке је и место складиштења концентрата бакра у Погону филтраже. Садржај влаге након завршне филтраже је око 12%. Како не би дошло до смањења влаге у концентрату, редовно се успоставља одговарајућа динамика одлагања и транспорта концентрата до погона Топионице. У поступку је реконструкција система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта, што је најбоље доступна техника за спречавање и смањење емисије загађујућих материја у поступку складиштења и транспорта концентрата према Референтном документу о најбоље доступним техникама у индустрији обојених метала (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Non-Ferrous Metals Industries, 2017).“

Такође, у оквиру поглавља 8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину, на стр. 236, дата је следећа мера:

„119. Неопходно је извршити реконструкцију система за транспорт концентрата од флотације до погона топионице увођењем затвореног транспортног система са влажним отпрашивањем уместо постојећег камионског транспорта, а до завршетка реконструкције редовно успостављати одговарајућу динамика одлагања и транспорта концентрата до погона Топионице како не би дошло до смањења влаге у концентрату и повећања концентрације прашкастих материја у ваздуху током транспорта“.

3. Примедба 23 – тим и даље није мултидисциплинаран како пропис налаже, тј. недостају стручна лица за област климе, археологије, хидрологије, хидрогеологије, здравља, просторног планирања и сл.

Одговор: У Студији је јасно наведено следеће: да нема евидентираних културних добара, археолошких локалитета, као ни непокретности које уживају преходну заштиту (стр. 172); да су могући утицаји углавном ограничени на радну средину (објекте), тако да и климатски и метеоролошки услови немају утицаја на струјање загађујућих материја; да нема испуштања отпадних вода у Борску реку, као најзначајнијег хидролошког објекта.

Што се тиче учешћа стручног лица из области хидрогеологије, у изради предметне Студије учествовао је Др Милорад Гавриловски, дипл. инг. геологије.

Такође, с обзиром да су у изради Студије коришћени Просторни план општине Бор, Књига I: Стратешки део плана, Институт за урбанизам и архитектуру Србије, 2014. и Урбанистички пројекат израђен за потребе урбанистичко техничке разраде привредно индустријског комплекса „Serbia Zijin Copper” доо на који је добијена Потврда да није у супротности са планским документима ширег подручја, издата од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за просторно планирање и урбанизам бр. 350-01-01216/2020-11 од 27.3.2020. године, сматрамо да нема елемената за учешће просторног планера.

Утицаји на здравље становништва су детаљно описани у Студији о процени утицаја на животну средину пројекта: Повећање капацитета топионице бакра у оквиру комплекса „Serbia Zijin Copper” доо., а постројење флотације топионичке шљаке је део комплекса „Serbia Zijin Copper” доо у Бору.

На крају поглавља 9., сходно сугестији датој од стране Техничке комисије у тачки 9, додат је следећи пасус:

„Напомена: Носилац пројекта је у обавези да настави програм праћења утицаја на животну средину на целом комплексу према програму мониторинга који је спроводио и пре реализације овог пројекта.”

Наведени пасус је додат и у поглављу 8., потпоглавље 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, као мера бр. 6.

Конечно, имајући у виду наведено, као и чињеницу да у у Закону о процени утицаја на животну средину није децидирано наведен обавезни састав мултидисциплинарног тима, исти је формиран у складу са потребама израде предметне Студије.

4. Примедба 26 – и даље није одговорено на део који се односи на приказ утицаја струјања, тј. и даље се не види позиција ни објекат ни угрожених објеката, па се не може направити процена утицаја.

Одговор: Позиције стамбених објеката, објеката инфраструктуре и супраструктуре су дате у оквиру поглавља 2.12. Подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима и објектима инфраструктуре и супраструктуре.

На основу података датих у наведеном поглављу, као и података датих у поглављима 3.4. Приказ врста и количина очекиваних отпадних материја и емисија и 3.5. Приказ технологије третмана генерисаних отпадних материја, у Студији је наведено да су могући утицаји углавном ограничени на радну средину (објекте). У складу са наведеним, не очекују се значајнији штетни утицаји на животну средину окружења, а нарочито се не очекују утицаји ван круга комплекса, тако да и климатски и метеоролошки услови немају утицаја на струјање загађујућих материја.

Међутим, у Студији, на крају поглавља 2.7. Приказ климатских карактеристика са одговарајућим метеоролошким показатељима, измењена је Слика 7. тако што је у коригованој верзији Студије дата ружа ветрова у склопу приказа локације постројења, како би се сагледао правац струјања ветрова у односу на постројење и насељене области.

Поред тога, у оквиру поглавља 6.2.1. Квалитет ваздуха, измењен је пасус на стр. 178, тако да гласи:

„Имајући у виду наведено, иако су могући утицаји углавном ограничени на радну средину (објекте), као и да су емисије загађујућих материја испод граничних вредности, утицаји на квалитет ваздуха огледају се кроз повећање концентрације прашкастих материја у ваздуху, које је минимално посматрано са аспекта целог комплекса. Поред тога, на основу анализе честине и средње брзине ветрова приказане на Слици 7., јасно је уочљиво да се правац доминантних ветрова (западни и северозападни правца уз знатно учешће југоисточног и источног ветра) поклапа са правцем пружања комплекса у оквиру кога се налази предметно постројење за прераду топиониче шљаке. У складу са наведеним, не очекују се значајнији штетни утицаји на животну средину окружења, а нарочито се не очекују значајнији утицаји ван круга комплекса.“

5. Примедба 37 – и даље стоји да јаловина има употребну вредност у поглављу 3.5.3.

С обзиром да ће се филтража јаловине вршити у новом објекту, односно новом погону за филтрирање јаловине за потребе производње паста засипа, тако да Носилац пројекта није у могућности да изврши анализу реалног узорка паста засипа и, самим тим, анализу његове употребне вредности, у поглављу 3.5.3., као и у целој Студији, избрисан је део који се односи на употребну вредност јаловине.

6. Примедба 38 – поглавље 3.6 јесте прерађено, али нема ниједну бројну вредност на основу које би се могли извести дати закључци.

Одговор: Потпоглавље 3.6. Приказ утицаја на животну средину изабраног и других разматраних технолошких решења, као и поглавље 6. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину су измењена и допуњена у складу са предметном примедбом.

7. Примедба 39. – поглавље 6.2 је прерађено, утврђена је емисија из поједних извора која задовољава ГВЕ, али није утврђен утицај на квалитет ваздуха.

Одговор: Као што је наведено у оговору на тачку 4, која се односи на примедбу 26, у Студији, на крају поглавља 2.7. Приказ климатских карактеристика са одговарајућим метеоролошким показатељима, измењена је Слика 7. тако што је у коригованој верзији Студије дата ружа ветрова у склопу приказа локације постројења, како би се сагледао правац струјања ветрова у односу на постројење и насељене области.

Поред тога, у оквиру поглавља 6.2.1. Квалитет ваздуха, измењен је пасус на стр. 178, тако да гласи:

„Имајући у виду наведено, иако су могући утицаји углавном ограничени на радну средину (објекте), као и да су емисије загађујућих материја испод граничних вредности, утицаји на квалитет ваздуха огледају се кроз повећање концентрације прашкастих материја у ваздуху, које је минимално посматрано са аспекта целог комплекса. Поред тога, на основу анализе честине и средње брзине ветрова приказане на Слици 7., јасно је уочљиво да се правац доминантних ветрова (западни и северозападни правца уз знатно учешће југоисточног и источног ветра) поклапа са правцем пружања комплекса у оквиру кога се налази предметно постројење за прераду топиониче шљаке. У складу са наведеним, не очекују се значајнији штетни утицаји на животну средину окружења, а нарочито се не очекују значајнији утицаји ван круга комплекса.“

8. Поглавље 8. – мере заштите се морају дати тако, да као и услови мониторинга могу бити праћени и утврђени првенствено током техничког прегледа пројекта, а затим и од стране надзора током редовног рада. Препоручује се носиоцу пројекта да провери све мере заштите и мониторинга, с обзиром да неиспуњење било које од тих мера значи немогућност прибављања употребне дозволе; такође, потребно је да сагласност на студију потпише и овери носилац пројекта.

Одговор: Извршена је провера свих мера заштите и мониторинга. Носилац пројекта је потписао и оверио сагласност на све елементе Студије.

9. Потребно је одговор на примедбу бр. 42 унети у Студију, јер је битно да Студија садржи тражену информацију о статусу Носиоца пројекта по питању прибављања Интегрисане дозволе, а не да је зна само Техничка комисија. Сугерише се обрађивачу студије да тај део текста унесе у поглавље “Увод”.

Одговор: Одговор на примедбу бр. 42, који се односи на исхођевање Интегрисане дозволе, унет је у поглавље “Увод”.

10. Не прихвата се одговор на примедбу бр. 47. У одговору на ову примедбу Обрађивач студије се позива на Прилог бр. 36 који је у ствари цртеж Диспозиција објеката који су обухваћени Допунским рударским пројектом. Не прихватљиво је да се приказ места извора емисије прашине приказују паушално на диспозицији објеката. Примедба се односила на подпоглавље 3.2.2. и ове изворе емисија у ваздух треба приказати на технолошким шемама кретања масе. Такође није јасно одакле је обрађивач студије преузео текст и податке у допуњеним поглављима 3.4.1, 3.5.1 и 6.2 која се односе на емисије прашине, када у списку пројектне документације која је наведена у Допунском рударском пројекту нема ниједне Машинске свеске која се односи на отпашивање, па није јасно одакле су преузети ови подаци, као например податак “Концентрација прашине у ваздуху на улазу у врећасти филтер износи 4000 mg/m^3 . На основу података приказаних у поглављу 3.4.1. Емисије у ваздух, концентрација прашине на излазу из филтера је $1,2 \text{ mg/m}^3$. У прилогу 37 Обрађивач Студије је доставио цртеж Изометријски приказ система отпашивања из ДПР реконструкције постројења за прераду топиониче шљаке у Флотацији у Бору, Књига 6, Свеска 6/1 Технички машински пројекат отпашивања погона дробљења шљаке из 2015. који се не може довести у везу са предметним пројектом јер није саставни део пројектне документације новог ДПР по основу кога је израђена ова Студија. Упозорава се Обрађивач Студије да у студију може уносити само податке из пројектне документације која се односи на предметни пројекат, све остало се може довести у везу са кривотворењем приказаних података у Студији. Уколико је стварно предвиђено да се приказани систем отпашивања у пројекту из 2015. године (ако је изграђен) користи у функцији предметног пројекта онда то

мора бити обрађено и приказано у новом ДПР кроз једну од машинских свесака која ће обрадити систем отпашивања.

Одговор: Извори емисија у ваздух приказани су на технолошким шемама кретања маса. Поред Прилог 36, приказ места извора емисије (IE1, IE 2 и IE3) прашине дат је и у Прилозима 36.1 и 36.2. У складу са предметном примедбом, израђен је Технички рударски пројекат реконструкције система за отпашивање у флотацији Бор (ИРМ Бор, 2024. год.), који је дат у Прилогу 2.2. кориговане верзије Студије. За његову израду послужила је следећа техничка документација:

- Допунски рударски пројекат за прераду топионичке шљаке, ИРМ Бор, 2021. год.,
- ДРП реконструкције постројења за прераду топионичке шљаке у Флотацији Бор, ИРМ Бор, 2015. год.,
- Главни рударски пројекат откопавања шљаке из техногеног лежишта Депо шљаке 1, ИРМ Бор, 2007. год.

У Студији, у оквиру поглавља 3.4.1. (стр. 117-118), 3.5.1. (стр. 125-128), 3.6. (стр. 132) и 6.2. (стр. 177), на основу података преузетих из наведеног пројекта извршене су одговарајуће измене и анализе, које се односе на емисије прашине.

11. У одговору на примедбу бр. 48 обрађивач Студије између осталог истиче следеће: “У оквиру постројења за прераду топионичке шљаке нема постројења за третман отпадних вода. Услови дати у тачкама 3.9. – 3.12. Водних услова бр. 325-05-00562/2021-07 од 31.06.2021. се не односе на предметно постројење, што се јасно види из услова под тачком 3.9. у којој се помиње постројење за третман отпадне киселине из процеса одсумпоравања, које није предмет овог пројекта.”

Неприхватљиво је да Техничка комисија наводи обрађивача Студије да тек у овој фази примети да издати Водни услови за израду техничке документације за изградњу погона за прераду топионичке шљаке, садржи елементе који се не односе на предметни пројекат. На ову мањкавост Обрађивач студије, а пре њега пројектант су требали указати Носиоцу пројекта у фази пројектовања и фази израде студије, па да Носилац пројекта затражи од надлежног органа да коригује издате Водне услове. Ово је само доказ да пројектант, техничка контрола, Носилац пројекта па ни Обрађивач Студије нису ни прочитали Водне услове у тренутку израде техничке документације и Студије. Да ствар буде још гора надлежни орган је већ издао и Водну сагласност на техничку документацију која је урађена према Водним условима који садрже одредбе које се не односе на предметни пројекат. Потребно је да се Носилац пројекта обрати надлежном органу да му изда кориговане Водне услове за предметни пројекат и да у складу са тим надлежни орган коригује и Водну сагласност, а све то да Обрађивач студије приложи у следећој ревизији.

Одговор: Извршена је корекција како Водних услова, тако и Водне сагласности од стране надлежног органа – Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде. У Прилогу 10_1 Студије дати су Водни услови бр. 000653361 2024 14843 000 000 000 001 од 29.02.2024., а у Прилогу 10_2 Студије дата је Водна сагласност бр. 000 653474 2024 14843 001 001 325 010 од 01.04.2024. године.

У Студији у оквиру потпоглавља 2.12. Подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима и објектима инфраструктуре и супраструктуре, у дели Водоводна инфраструктура, на стр. I.1.46 измењен је први пасус тако да сада гласи:

“Носилац пројекта је исходовао Водне услове бр. 000653361 2024 14843 000 000 000 001 од 29.02.2024. (Прилог 10_1), као и Водну сагласност бр. 000 653474 2024 14843 001 001 325

010 од 01.04.2024. године (Прилог 10_2) од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде.“

Такође, у оквиру поглавља 12. Законска регулатива и друга документација, у делу Расположива документација, наведени су предметни водни услови и водна сагласност.

12. Не прихвата се одговор на примедбу бр. 53 јер у Поглављу 9 потребно је приказати програм праћења утицаја на животну средину предметног пројекта и не може се у одговору на примедбе поглавља 9 позивати на прописане мере у поглављу 8.

У свом одговору Обрађивач студије истиче да је у поглављу 9 обрадио програм праћења утицаја на животну средину само предметног пројекта, што није тачно јер предметни пројекат не може имати толики утицај на квалитет амбијенталног ваздуха па није јасно зашто је обрађивач студије прописао овај мониторинг у поглављу 9.2.1. У поглављу 9.2.1 је довољно да остане прописани мониторинг загађујућих материја у ваздух из дефинисаних емитера предметног пројекта наведених у табели 49. Такође предметни пројекат нема утицаја на површинске воде јер у пројекту стоји да нема испуштања отпадних вода из предметног пројекта, па није јасно зашто је обрађивач прописао у потпоглављу 9.2.2 мониторинг Борске реке.

Потребно је да Обрађивач студије поново преуреди поглавље 9 тако да у њему буде прописан програм праћења утицаја на животну средину загађујућих материја које настају као последица рада предметног пројекта.

Обрађивач студије у поглављу 9 након утврђеног програма праћења утицаја предметног пројекта, може да наведе да је Носилац пројекта у обавези да настави програм праћења утицаја на животну средину на целом комплексу према програму Мониторинга који је спроводио и пре реализације овог пројекта (у том програму се већ налази праћење квалитета амбијенталног ваздуха и површинских вода – Борска река и др.).

Одговор: Преуређено је поглавље 9. Студије, тако што је дефинисан мониторинг загађујућих материја које настају као последица рада предметног пројекта уз обавезу да Носилац пројекта настави програм праћења утицаја на животну средину на целом комплексу према програм мониторинг који је спроводио и пре реализације овог пројекта.

Конкретно, у поглављу 9, потпоглавље 9.2.1. Мониторинг квалитета ваздуха, избрисан је део који се односи на мониторинг амбијенталног ваздуха. Такође, у поглављу 9., потпоглавље 9.2.2. Мониторинг квалитета вода, избрисан је део који се односи на мониторинг површинских вода (Борске реке).

На крају поглавља 9. додат је следећи пасус:

„Напомена: Носилац пројекта је у обавези да настави програм праћења утицаја на животну средину на целом комплексу према програму мониторинга који је спроводио и пре реализације овог пројекта.”

Наведени пасус је додат и у поглављу 8., потпоглавље 8.1. Мере заштите предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење, као мера бр. 6.

По достављању дорађене Студије чланови Техничке комисије су извршили преглед исте па је на трећем састанку, који је одржан 01.08.2024. године констатовано да је носилац пројекта поступио у складу са дописом овог органа за допуну предметне Студије, па је Техничка комисија, на основу тога, дала предлог да се изда сагласност на предметну Студију. Закључено је да Студија, након извршене дораде/допуне, садржи све неопходне податке и документацију на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера

за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току извођења пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта.

На основу наведеног, решено је као у диспозитиву.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Ово Решење је коначно у управном поступку. Против истог није допуштена жалба, али носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду Београд, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

Доставити:

- Носиоцу пројекта: „SERBIA ZIJIN COPPER“ D.O.O.,
Ђорђа Вајферта 29, 19 210 Бор,
- Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини
- Архиви.